

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W BIAŁYMSTOKU

Nr ewid.: 156/2010/P09124/LBI

LBI-410-028-00/2009

Informacja o wynikach kontroli realizacji wybranych elementów Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej

Białystok luty 2011 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
realizacji wybranych elementów Programu
Operacyjnego
Rozwój Polski Wschodniej**

p.o. Dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku
Barbara Chilińska

Akceptuję:

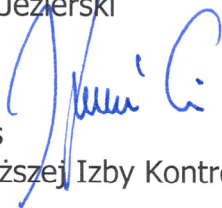
Józef Górny

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Jacek Jezierski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, dnia 8.02.2011

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4
15-267 Białystok
tel: 85 87 48 100, fax: 85 87 48 133
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Temat i numer kontroli	5
1.2. Uzasadnienie podjęcia kontroli	5
1.3. Cel kontroli	5
1.4. Organizacja kontroli	6
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	7
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	7
2.2. Synteza wyników kontroli	8
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	14
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	16
3.1. Charakterystyka stanu prawnego	16
3.2. Uwarunkowania ekonomiczne i organizacyjne	17
3.3. Istotne ustalenia kontroli	19
3.3.1. Nabór przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego PO RPW	19
3.3.2. Zarządzanie PO RPW przez Instytucję Zarządzającą	23
3.3.3. Monitorowanie PO RPW przez Instytucję Pośredniczącą	25
3.3.4. Realizacja projektów przez beneficjentów	31
3.3.5. Zaawansowanie realizacji PO RPW	35
3.3.6. Wykorzystanie środków z EFRR w ramach PO RPW	36
3.3.7. Finansowe rezultaty kontroli	37
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	38
4.1. Przygotowanie kontroli	38
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	38
5. Załączniki.....	40

Wykaz używanych skrótów

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

IC – Instytucja Certyfikująca (Departament Instytucji Certyfikującej w MRR)

IP – Instytucja Pośrednicząca (Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości)

IZ – Instytucja Zarządzająca (Departament Programów Ponadregionalnych w MRR)

KE – Komisja Europejska

KM – Komitet Monitorujący

MRR – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

NSRO – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

PO RPW / Program – Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013

Pre-umowa – Umowa dotycząca przygotowania projektu indywidualnego

UE – Unia Europejska

1. Wprowadzenie

1.1. Temat i numer kontroli

Realizacja wybranych elementów Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (P/09/124).

1.2. Uzasadnienie podjęcia kontroli

Podjęcie niniejszej kontroli wynikało z potrzeby sprawdzenia prawidłowości wykorzystania środków¹ przyznanych przez Unię Europejską na rozwój terenów Polski Wschodniej², w tym stopnia zaawansowania projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej („PO RPW” lub „Program”), szczególnie na tle doniesień prasowych o znacznym opóźnieniu realizacji Programu. Kontrola została podjęta z inicjatywy własnej NIK, w ramach priorytetowych kierunków kontroli NIK na lata 2009-2011 „Polska w Unii Europejskiej”, w obszarze „Pozyskiwanie i wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz zarządzanie nimi”.

1.3. Cel kontroli

Celem kontroli była ocena działań podejmowanych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie i zarządzanie PO RPW oraz ocena stanu zaawansowania i prawidłowości realizacji poszczególnych projektów przez beneficjentów.

Wyniki kontroli miały umożliwić udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) czy Ministerstwo Rozwoju Regionalnego realizujące zadania Instytucji Zarządzającej i Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości pełniące rolę Instytucji Pośredniczącej prawidłowo i terminowo realizowały zadania w zakresie procesów: naboru i oceny wniosków o dofinansowanie projektów, monitorowania ich realizacji, weryfikacji wniosków o płatność, poświadczeń i deklaracji wydatków, sprawozdawczości, raportowania o nieprawidłowościach, kontroli systemowych i kontroli na miejscu realizacji projektów?

¹ Na realizację PO RPW przeznaczono łącznie 2.675,1 mln EUR, w tym ok. 2.273,8 mln EUR z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i 401,3 mln EUR z publicznych środków krajowych.

² PO RPW jest realizowany na terenie pięciu województw: podkarpackiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, które należą do najbiedniejszych regionów poszerzonej w maju 2004 roku Unii Europejskiej, wykazujących najniższy produkt krajowy brutto na mieszkańca.

2) czy beneficjenci prawidłowo przygotowali projekty do realizacji i rzetelnie wywiązywali się z obowiązków określonych w pre-umowach³ i umowach o dofinansowanie?

1.4. Organizacja kontroli

Kontrolę przeprowadzono w okresie od 26 listopada 2009 r. do 31 maja 2010 r. Badaniami kontrolnymi objęto lata 2007-2009, przy czym dane o realizacji Programu zostały w niniejszej Informacji uaktualnione na 30 czerwca 2010 r. Udział w kontroli wziął Departament Administracji Publicznej i pięć z 16 Delegatur NIK, które skontrolowały Ministerstwo Rozwoju Regionalnego („MRR”), Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości („PARP”) i 20 beneficjentów (po czterech z każdego województwa Polski Wschodniej) realizujących projekty w ramach PO RPW. Kontrolą w MRR objęto dwa projekty ponadregionalne nadzorowane przez Instytucję Zarządzającą („Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej” i „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”), a w PARP 24 projekty indywidualne⁴ monitorowane przez Instytucję Pośredniczącą (w tym 20 skontrolowanych u beneficjentów przez Delegatury NIK w toku niniejszej kontroli). W województwach lubelskim, podkarpackim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim kontrolę przeprowadzono u beneficjentów realizujących po dwa projekty indywidualne i po dwa duże⁵, a w podlaskim, w którym nie są realizowane projekty duże, wyłącznie projekty indywidualne.

Kontrole w MRR, PARP i publicznych szkołach wyższych przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶ (według kryteriów legalności, gospodarności, rzetelności i celowości), w jednostkach samorządu terytorialnego na podstawie art. 2 ust. 2 (według kryteriów legalności, gospodarności i rzetelności), a w niepublicznych szkołach wyższych i spółkach prawa handlowego na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy (według kryteriów legalności i gospodarności). Szczegółowy wykaz jednostek i projektów objętych kontrolą został zamieszczony w załączniku nr 1 do niniejszej Informacji.

³ Umowa dotycząca przygotowania projektu indywidualnego, zawierana między PARP i beneficjentem.

⁴ Projekty indywidualne - projekty umieszczone na „Indykatywnej liście projektów indywidualnych”, stanowiącej załącznik do obwieszczenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. (M. P. Nr 89, poz. 971 ze zm.) i z dnia 31 lipca 2008 r. (M. P. Nr 62, poz. 547), a od 20 grudnia 2008 r. publikowanej na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (www.mrr.gov.pl).

⁵ Projekty duże - inwestycje o wartości przekraczającej 25 mln EUR w przypadku sektora ochrony środowiska i 50 mln EUR w pozostałych sektorach gospodarki, których wykaz - zgodnie z art. 37 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 - zamieszczony został jako załącznik do PO RPW.

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁷, działania Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (realizującego zadania Instytucji Zarządzającej) i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (pełniącej rolę Instytucji Pośredniczącej) w pierwszych trzech latach funkcjonowania PO RPW. Podstawą takiej oceny było w szczególności:

- podejmowanie przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego działań skutkujących uruchomieniem procesu podpisywania umów z beneficjentami oraz wydatkowania środków w ramach Programu, a także należyta realizacja zadań w zakresie opracowywania sprawozdań dotyczących Programu, przeprowadzania kontroli systemowych, sporządzania poświadczeń i deklaracji wydatków oraz rozliczania dotacji rozwojowych,
- prawidłowa realizacja przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości zadań w zakresie: monitorowania przygotowania przez beneficjentów projektów indywidualnych, postępowania przy odwołaniach od negatywnej oceny wniosków konkursowych, zarządzania finansowego, weryfikacji wniosków o płatność, sporządzania poświadczeń i deklaracji wydatków oraz sprawozdawczości i raportowania o nieprawidłowościach.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie:

- w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego (Instytucji Zarządzającej) przypadków naruszenia procedur przy naborze projektów do Planu Inwestycyjnego PO RPW⁸, opóźnień w przygotowaniu do realizacji dwóch kontrolowanych przez NIK (z pięciu ujętych w Programie) projektów ponadregionalnych, nieterminowego przekazania właściwym organom trzech z osiemnastu badanych raportów i zestawień o nieprawidłowościach oraz niewystarczającego śladu rewizyjnego z weryfikacji i zatwierdzenia ośmiu z dziewięciu analizowanych informacji i sprawozdań z realizacji Programu,

⁷ W niniejszej kontroli stosowano oceny: pozytywną, pozytywną mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywną.

⁸ Poprzednia nazwa „Indykatywnej listy projektów indywidualnych”, zwanej dalej „LPI”. Umieszczenie projektu w Planie Inwestycyjnym PO RPW było wstępną deklaracją jego realizacji i wiązało się z zarezerwowaniem przez Instytucję Zarządzającą środków na ten cel.

- w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Instytucji Pośredniczącej) naruszenia przy ocenie trzech z 20 badanych wniosków o dofinansowanie projektów kryterium kompletności ustalonego przez Komitet Monitorujący PO RPW, nieprzestrzegania procedur dotyczących powiadamiania Instytucji Zarządzającej o zamiarze zawarcia 18 (wszystkich analizowanych) umów o dofinansowanie projektów oraz przyjęcia od członków i ekspertów dokonujących⁹ oceny 10 z 20 badanych projektów, niekompletnych deklaracji bezstronności i poufności.

NIK pozytywnie ocenia przygotowanie i realizację projektów dofinansowywanych z PO RPW przez pięciu objętych kontrolą beneficjentów, pozytywnie - mimo stwierdzonych nieprawidłowości - przez 12 beneficjentów, a negatywnie przez trzech beneficjentów. Zastrzeżenia NIK dotyczyły głównie opóźnień w przygotowaniu projektów do realizacji w stosunku do terminów ustalonych w pre-umowach (13 beneficjentów), przedłożenia do oceny Instytucji Pośredniczącej niekompletnych wniosków o dofinansowanie projektów (siedmiu beneficjentów), nieprzestrzegania wymogów formalnych ustalonych w pre-umowach i umowach o dofinansowanie (sześciu beneficjentów) oraz naruszenia przepisów dotyczących zamówień publicznych (trzech beneficjentów).

2.2. Synteza wyników kontroli

1. Realizując założenia projektu PO RPW, w lipcu 2006 roku Ministerstwo Rozwoju Regionalnego ogłosiło nabór zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego. Pozwoliło to na wczesną identyfikację 121 (z 366 zgłoszonych) projektów o charakterze regionalnym i ponadregionalnym ważnych dla rozwoju terenów Polski Wschodniej¹⁰. Nabór zgłoszeń przeprowadzono na podstawie ogólnych informacji przekazanych przez wnioskodawców o projektach, które były w fazie koncepcyjnej. Ustalenie ostatecznych wersji projektów i rozpoczęcie ich realizacji było procesem długotrwałym, wymagającym dostosowania planowanych zadań do założeń Programu¹¹ i przygotowania kompletnej dokumentacji projektowej¹². Trudności

⁹ W okresie od 6 kwietnia do 20 lipca 2009 r.

¹⁰ Projekty zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego 20 grudnia 2006 r. i ujęte w Planie Inwestycyjnym.

¹¹ Zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej nr K(2007) 4568 z dnia 1 października 2007 r. w sprawie przyjęcia Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej w ramach pomocy wspólnotowej Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

¹² Dokumentacja projektowa obejmowała m.in. studia wykonalności, projekty techniczne i budowlane, decyzje środowiskowe, decyzje o warunkach zabudowy lub realizacji inwestycji celu publicznego, pozwolenia na budowę.

z jej przygotowaniem, spowodowane głównie problemami z uzyskaniem ocen oddziaływania na środowisko, zbyt późnym uruchamianiem przez beneficjentów przetargów i niedotrzymywaniem terminów przez wykonawców, były - na koniec 2009 r. - główną przyczyną opóźnień w realizacji dwóch analizowanych przez NIK (z pięciu ujętych na LPI) projektów ponadregionalnych nadzorowanych przez Instytucję Zarządzającą¹³ i 22 (z 99) projektów indywidualnych monitorowanych przez Instytucję Pośredniczącą. W wyniku niewypelniania przez beneficjentów warunków pre-umów lub rezygnacji¹⁴, ze 107 projektów ujętych na pierwszej LPI z listopada 2007 roku, Instytucja Zarządzająca do końca 2009 r. usunęła 10 projektów (9,3%)¹⁵. Spowodowało to „uwolnienie” środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości 50,67 mln EUR (0,5% dostępnej alokacji ogółem), które Instytucja Zarządzająca zamierzała w 2010 roku przeznaczyć na dofinansowanie projektów wyłonionych w trybie konkursowym. Do 30 czerwca 2010 r. Instytucja Pośrednicząca ogłosiła nabór projektów w działaniu I.3 „Wspieranie innowacji” na kwotę dofinansowania z EFRR 36,78 mln EUR oraz dwa nabory w działaniu III.2 „Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej” na kwotę dofinansowania z EFRR i budżetu państwa 62,49 mln EUR (opis str. 19-23).

Ze względu na kluczowe znaczenie projektów indywidualnych (szczególnie ponadregionalnych) dla rozwoju społeczno-gospodarczego województw Polski Wschodniej oraz ich znaczny udział w łącznej alokacji Programu, rezygnacja beneficjentów z realizacji projektów oraz opóźnienia w ich przygotowaniu stwarzają - w ocenie NIK - zagrożenie niedostatecznego wykorzystania środków pochodzących z EFRR.

2. Nabór zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego PO RPW został w Instytucji Zarządzającej przeprowadzony z naruszeniem procedur określonych w dokumencie pn. „System wyboru projektów do Planu Inwestycyjnego PO RPW”¹⁶. Czternaście (z 18) zgłoszeń projektów dużych nie zostało ocenionych przez dwie osoby reprezentujące instytucje z Polski Wschodniej¹⁷, nie

¹³ Projekty „Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej” i „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”.

¹⁴ Powodem rezygnacji było obniżenie - w zatwierdzonym PO RPW - z 85% do 50% wartości dofinansowania projektów w działaniu I.3 „Wspieranie innowacji”, brak możliwości spełnienia warunku sprzedaży terenów inwestycyjnych przedsiębiorstwom innowacyjnym i wysokie koszty wykupu gruntów pod inwestycje.

¹⁵ W lutym i sierpniu 2010 roku z LPI usunięto kolejnych 9 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR 46,86 mln EUR.

¹⁶ Zatwierdzony w sierpniu 2006 roku przez Sekretarza Stanu w MRR.

¹⁷ Naruszono zasadę określoną w § 8 pkt. 2 Regulaminu Zespołu ds. oceny merytorycznej projektów w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 („Regulaminu”).

udokumentowano prac zespołu ds. oceny merytorycznej zgłoszeń do Planu dla dwóch¹⁸ (z sześciu objętych naborem) działań¹⁹, a protokoły z posiedzeń zespołów dla czterech²⁰ pozostałych działań były niekompletne²¹. Ponadto Instytucja Zarządzająca nie posiadała potwierdzenia przekazania wyników prac zespołów oceniających do akceptacji Ministra Rozwoju Regionalnego²² i pisemnych uzasadnień przyczyn odstąpienia od rekomendacji tych zespołów²³ (opis str. 23).

W ocenie NIK, brak rzetelnego udokumentowania wyboru projektów oraz niesporządzenie pisemnych uzasadnień w przypadku odstępstw od obowiązującej procedury, ograniczyło przejrzystość naboru zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego PO RPW.

3. Instytucja Zarządzająca rzetelnie realizowała zadania dotyczące monitorowania stanu wdrażania PO RPW, zarządzania finansowego, raportowania o nieprawidłowościach i kontroli systemowych. Wyjątkiem było naruszenie procedur określonych w *Instrukcji wykonawczej* Instytucji Zarządzającej w zakresie pozostawienia śladu rewizyjnego z weryfikacji i zatwierdzenia ośmiu (z dziewięciu analizowanych przez NIK) informacji i sprawozdań z realizacji Programu oraz z zatwierdzenia listy sprawdzającej z kontroli systemowej w Instytucji Pośredniczącej, a także nieterminowe przekazanie właściwym organom trzech (z osiemnastu badanych przez NIK) raportów i zestawień o nieprawidłowościach (opis str. 23-25).
4. Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju²⁴ Instytucja Zarządzająca przekazała Instytucji Pośredniczącej, w drodze Porozumienia²⁵, realizację zadań w ramach osi Priorytetowych I-V w zakresie m.in. monitorowania przygotowania i wyboru projektów, zarządzania

¹⁸ „Promocja i współpraca” oraz „Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej”.

¹⁹ W myśl § 9 pkt 1 Regulaminu, z przeprowadzonych czynności oceny projektów przez zespół sporządza się protokół.

²⁰ „Infrastruktura uczelni”, „Systemy miejskiego transportu drogowego”, „Infrastruktura drogowa” i „Wspieranie innowacji”.

²¹ Protokoły nie zawierały elementów wymienionych w 9 pkt 1 lit. g), h) i j) Regulaminu, tj. zestawienia projektów wraz ze wskazaniem członków zespołu dokonujących oceny, informacji na temat projektów odrzuconych wraz z podaniem przyczyn, a także list rankingowych projektów wybranych do umieszczenia w Planie Inwestycyjnym oraz list projektów rezerwowych.

²² Zgodnie z § 8 pkt 12 i 13 Regulaminu, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego podejmuje decyzję o akceptacji, zmianie kolejności na liście lub odrzuceniu projektów rekomendowanych przez zespół, na podstawie protokołu oceny zespołu zawierającego listę rankingową projektów wybranych do Planu i listę rezerwową.

²³ W myśl § 8 pkt. 14 i 15 Regulaminu, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może zmienić kolejność projektów na liście rankingowej lub odrzucić rekomendacje zespołu, lecz każdorazowo decyzja taka musi zostać uzasadniona na piśmie.

²⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm., zwanej dalej „ustawą o zppr”.

²⁵ Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej zawarte 6 czerwca 2007 r. między Ministrem Rozwoju Regionalnego i Prezesem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

finansowego, sprawozdawczości, raportowania o nieprawidłowościach i kontroli projektów u beneficjentów (opis str. 25-26).

Do 31 grudnia 2009 r. Instytucja Pośrednicząca otrzymała od beneficjentów do oceny 49 wniosków o dofinansowanie projektów indywidualnych i 50 konkursowych²⁶, z których - odpowiednio - 41 i 45 zatwierdziła do dofinansowania. Analiza 20 spraw wykazała, że przy wyborze 13 projektów Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości naruszyła przepisy i procedury określone w *Instrukcji wykonawczej* Instytucji Pośredniczącej. Przy ocenie formalnej trzech wniosków o dofinansowanie projektów nie zastosowano kryterium kompletności (pkt 60 Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego²⁷) ustalonego przez Komitet Monitorujący PO RPW, a w 10 sprawach, od członków komisji i ekspertów dokonujących (od 6 kwietnia do 20 lipca 2009 r.) oceny projektów przyjęto niekompletne deklaracje bezstronności i poufności (opis str. 26-28).

Do końca 2009 roku Instytucja Pośrednicząca zawarła 40 i 30 umów z beneficjentami projektów indywidualnych i konkursowych przyznając - odpowiednio - 2.281,04 mln zł i 498,84 mln zł dofinansowania (opis str. 28).

Instytucja Pośrednicząca na ogół należycie realizowała zadania określone w Porozumieniu. Na bieżąco monitorowała przygotowanie 24 - analizowanych przez NIK - projektów indywidualnych i konkursowych, przestrzegała procedur przy rozpatrywaniu czterech (z 13 ogółem) badanych przez NIK protestów od negatywnej oceny konkursowej oraz prawidłowo zawierała zbadane przez NIK umowy z beneficjentami 14 projektów indywidualnych i czterech konkursowych (wybrane z 70 zawartych umów). Badanie 20 (ze 186 otrzymanych przez Instytucję Pośredniczącą) wniosków o płatność, wykazało rzetelne oraz terminowe sporządzanie i przekazanie Instytucji Zarządzającej poświadczeń i deklaracji wydatków na kwotę 115,59 mln zł. Instytucja Pośrednicząca prawidłowo realizowała także obowiązki w zakresie składania do Instytucji Zarządzającej informacji miesięcznych i sprawozdań z realizacji PO RPW oraz raportowania o nieprawidłowościach, z wyjątkiem nieterminowego przekazania jednej (z pięciu badanych) informacji miesięcznej oraz dwóch (z 10 analizowanych) raportów o nieprawidłowościach²⁸. Stwierdzono jednak, że Instytucja Pośrednicząca

²⁶ Wnioski poprawne pod względem formalnym i wprowadzone do KSI.

²⁷ Wytyczne w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

²⁸ Opóźnienia do czterech dni.

naruszyła obowiązujące procedury w zakresie powiadamiania Instytucji Zarządzającej o zamiarze zawarcia 18 (wszystkich analizowanych przez NIK) umów o dofinansowanie i procedury dotyczące kontroli u trzech (z 22 badanych) beneficjentów (opis str. 29-31).

W ocenie NIK, proces związany z kontrolą przez Instytucję Pośredniczącą zamówień publicznych udzielanych przez beneficjentów nie działał w sposób ciągle²⁹ i został przez audyt wewnętrzny PARP uznany za „mało rzetelny i nieefektywny”. Z uwagi na zagrożenie zwrotu UE środków wydatkowanych niezgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych, Instytucja Pośrednicząca w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą powinna ustalić zakres prowadzonych kontroli prawidłowości stosowania przez beneficjentów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁰ (opis str. 31).

5. Do końca 2009 r. jeden z beneficjentów zakończył realizację projektu objętego kontrolą NIK, 12 nadal realizowało zadania³¹, sześciu beneficjentów przygotowywało dokumentację³², a projekt jednego beneficjenta był na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. NIK pozytywnie lub pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia przygotowanie i realizację projektów przez 17 beneficjentów, a negatywnie przez trzech. Głównym powodem negatywnej oceny były znaczne opóźnienia w przygotowaniu projektów do realizacji w stosunku do terminów ustalonych w pre-umowach, wynikające z zaniedbań i opieszłych działań beneficjentów (opis str. 31-32).

Wszyscy objęci kontrolą NIK beneficjenci rzetelnie realizowali obowiązki ustalone w pre-umowach i umowach o dofinansowanie w zakresie terminowego ustanowienia pełnomocników ds. przygotowania projektów i wyodrębnienia ewidencji księgowej (umożliwiającej identyfikację operacji bankowych związanych z projektami). Czterech beneficjentów nieterminowo lub nierzetelnie informowało Instytucję Pośredniczącą o stanie realizacji projektów, a sześciu wadliwie realizowało obowiązki dotyczące powiadamiania o planowanych pracach komisji przetargowych (opis str. 32-33).

²⁹ Tzn. nie zapewniał stwierdzenia nieprawidłowości we wszystkich przypadkach („zawsze”).

³⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm., zwanej dalej „Prawem zamówień publicznych”.

³¹ Poniesione wydatki były na poziomie od 3,2% do 51,0% wartości projektów ogółem.

³² Terminy złożenia wniosków o dofinansowanie upływały od 31 marca 2010 r. do 30 września 2011 r.

Siedmiu beneficjentów przedłożyło Instytucji Pośredniczącej niekompletne wnioski o dofinansowanie projektów, co było sprzeczne z § 4 ust. 4 pkt 1 pre-umów, lecz mimo braków PARP poddała te wnioski ocenie. Czterech beneficjentów uzupełniło brakujące dokumenty na etapie oceny formalnej, jeden po zakończeniu oceny merytorycznej, a dwóch po zawarciu umów o dofinansowanie projektów (opis str. 33).

Siedemnastu beneficjentów w sposób zgodny z obowiązującym prawem i rzetelnie udzielało zamówień publicznych. U trzech pozostałych beneficjentów NIK stwierdziła naruszenia przepisów Prawa zamówień publicznych, z czego nieprawidłowość w realizacji jednego z projektów została także wykazana w następstwie kontroli przeprowadzonej u beneficjenta przez Urząd Zamówień Publicznych. Uchwałą Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie UZP stwierdzono nieprawidłowe udzielenie zamówienia z wolnej ręki na roboty dodatkowe niespełniające kryteriów określonych w art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ww. ustawy. Instytucja Pośrednicząca wszczęła w tej sprawie postępowanie i w czerwcu 2010 roku odzyskała od beneficjenta 229,8 tys. zł przekazanych z PO RPW i 27,4 tys. zł odsetek (opis str. 33-35).

6. W 2009 roku realizacja projektów w ramach PO RPW nabrała dynamiki. Stan zakontraktowania środków z EFRR w ramach alokacji dostępnej na lata 2007-2013 wzrósł z 3,5% na koniec 2008 r. do 27,3% na koniec 2009 r.³³ (liczba zawartych umów o dofinansowanie wzrosła z 13 do 77, a kwota dofinansowania z 329,61 mln zł do 2.561,88 mln zł). W celu zakontraktowania „uwolnionych” środków i przyspieszenia realizacji projektów, w 2009 roku Instytucja Zarządzająca wpisała na LPI dwa projekty indywidualne³⁴ oraz wstrzymała zaliczkowanie projektów opóźnionych do czasu osiągnięcia przez beneficjentów postępu w ich realizacji, a Instytucja Pośrednicząca zorganizowała cztery nabory w trybie konkursowym. Działania zaradcze podjęte przez Instytucję Zarządzającą w celu przyspieszenia realizacji projektów przez beneficjentów, przyniosły częściową poprawę, lecz nie pozwoliły na wykonanie zaplanowanej na 2009 rok prognozy płatności (zrealizowanej tylko w 65,4%); opis str. 35-36.

³³ Według stanu na 30 czerwca 2010 r. poziom zakontraktowania środków z dostępnej alokacji wzrósł do 42,2% (108 umów o dofinansowanie na kwotę 3.986,78 mln zł, wg kursu EBC 1 EUR = 4,1603 zł).

³⁴ Projekty o szacunkowej wartości 39,36 mln EUR i kwocie dofinansowania z EFRR 26,06 mln EUR.

7. Na koniec 2009 r. stopień wykorzystania środków z EFRR w ramach PO RPW był w ocenie NIK niski. Od początku realizacji Programu do końca 2009 r., Instytucje Zarządzająca i Pośrednicząca zatwierdziły wnioski o płatność na 550,71 mln zł wydatków kwalifikowalnych (w tym 488,63 mln zł z EFRR), a Instytucja Zarządzająca sporządziła poświadczenia i deklaracje wydatków do Instytucji Certyfikującej na łącznie 534,06 mln zł wydatków kwalifikowalnych (w tym 477,21 mln zł z EFRR), co stanowiło niespełna 5,1% alokacji środków z EFRR. Według stanu na 30 czerwca 2010 r. wykorzystanie środków z EFRR wzrosło do 810,86 mln zł, co stanowiło 8,6% środków dostępnej alokacji (opis str. 36-37).
8. Na dzień 31 grudnia 2010 r. finansowe rezultaty kontroli wyniosły łącznie 1.228.321 zł i dotyczyły: bezzasadnego wypłacenia przez beneficjenta całości wynagrodzenia (46.360 zł) rok przed odbiorem od wykonawcy raportu oddziaływania na środowisko i naliczenia - w wyniku realizacji wniosku NIK - 334.500 zł kary umownej za nieterminowe sporządzenie koncepcji programowej projektu oraz wyegzekwowania przez innego beneficjenta - na wniosek NIK - 847.461 zł kary umownej za nieterminowe opracowanie studium wykonalności projektu (opis str. 37).

2.3. Uwagi końcowe i wnioski

Po pierwszych trzech latach perspektywy finansowej 2007-2013 poziom wykorzystania środków unijnych współfinansujących projekty realizowane w ramach PO RPW był stosunkowo niski. Do końca 2009 r. wykorzystano niespełna 5,1% alokacji EFRR na Program, a do 30 czerwca 2010 r. 8,6%. Jedną z przyczyn takiego stanu było ujęcie na LPI projektów będących w fazie koncepcyjnej, wymagających przygotowania obszernej i pracochłonnej dokumentacji, niejednokrotnie wykupu gruntów, przeprowadzenia szeregu postępowań przetargowych oraz uzyskania niezbędnych pozwoleń. Mimo podejmowania przez Instytucję Zarządzającą działań zaradczych polegających na organizowaniu spotkań z beneficjentami, przeprowadzaniu wizyt monitorujących oraz wstrzymaniu zaliczkowania zadań opóźnionych, przygotowanie i realizacja prawie 25% (24 z 99) projektów indywidualnych ujętych na LPI, była na koniec 2009 r. opóźniona w stosunku do założeń pre-umów i umów o dofinansowanie.

Ocena wniosków pod względem formalnym w zakresie kryterium kompletności była prowadzona według zasad ustalonych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości

w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą i przyjętych w *Instrukcji wykonawczej* Instytucji Pośredniczącej, które jednak odbiegały od kryteriów oceny zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący PO RPW. W świetle art. 28 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w ramach programów operacyjnych mogą być dofinansowane projekty wybrane zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący.

Wyniki kontroli uprawniają również do stwierdzenia, że prowadzone przez Instytucję Pośredniczącą kontrole prawidłowości udzielania przez beneficjentów zamówień publicznych nie zapewniają skutecznego nadzoru nad legalnym wydatkowaniem środków z PO RPW. Stanowi to potencjalne zagrożenie zwrotu środków unijnych wydatkowanych niezgodnie z przepisami prawa krajowego.

Uwzględniając powyższe, Najwyższa Izba Kontroli wskazuje na potrzebę podjęcia przez Ministra Rozwoju Regionalnego działań zmierzających do:

- 1) usprawnienia stosowanych dotychczas instrumentów oddziaływania na beneficjentów Programu pod kątem zwiększenia skuteczności tych instrumentów i zapewnienia pełnego zakontraktowania środków przewidzianych na realizację PO RPW,
- 2) doprowadzenia do zgodności *Instrukcji Wykonawczej* Instytucji Pośredniczącej z kryteriami oceny projektów indywidualnych ustalonymi przez Komitet Monitorujący w zakresie stosowania kryterium kompletności,
- 3) ustalenia przez Instytucję Pośredniczącą, w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą, zakresu prowadzonych kontroli prawidłowości stosowania przez beneficjentów ustawy Prawo zamówień publicznych.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Charakterystyka stanu prawnego

Finanse UE są programowane na okresy siedmioletnie. W obecnym okresie programowania, na lata 2007-2013, obowiązują nowe przepisy prawne dotyczące funduszy strukturalnych. Fundusze strukturalne, w tym EFRR, są instrumentami polityki spójności społeczno-gospodarczej UE, zwanej potocznie wspólnotową polityką strukturalną lub regionalną. Zadaniem funduszy strukturalnych jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek, które bez pomocy finansowej nie byłyby w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w UE. EFRR ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie, poprzez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych.

Prawo wspólnotowe

Zasady i procedury wspólnotowe w zakresie zarządzania i wdrażania pomocy z funduszy strukturalnych w perspektywie finansowej na lata 2007-2013 zostały określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006³⁵. Rozporządzenie to zawiera podstawowe przepisy dotyczące zasad programowania, zarządzania, monitorowania i kontroli, obowiązujących przy realizacji projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych. Szczegółowe zasady wykonania tego rozporządzenia określa rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006³⁶.

Prawo krajowe

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jest głównym krajowym aktem prawnym, określającym zasady prowadzenia polityki rozwoju, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi. Przepisy tej ustawy zostały od 20 grudnia 2008 r.

³⁵ Z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. UE. L. Nr 210 z 31 lipca 2006 r.) zwane dalej „rozporządzeniem Rady nr 1083/2006”.

³⁶ Z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. U. UE. L. Nr 371 z 27 grudnia 2006 r.) zwane dalej „rozporządzeniem Komisji nr 1828/2006”.

istotnie znowelizowane ustawą z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności³⁷ i ocena zdarzeń, które nastąpiły w ciągu dwóch pierwszych lat badanego okresu, nastąpiła według stanu prawnego sprzed nowelizacji.

Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego

Na mocy art. 35 ust. 3 ustawy o zppr, Minister Rozwoju Regionalnego został upoważniony do wydawania wytycznych dotyczących programów operacyjnych w celu zapewnienia zgodności sposobu wdrażania programów operacyjnych z prawem UE oraz spełniania wymagań określanych przez KE, a także w celu zapewnienia jednolitości zasad wdrażania programów operacyjnych. Treść wytycznych Minister Rozwoju Regionalnego podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" komunikat o miejscu publikacji wytycznych i ich ewentualnych zmianach, a także o terminie, od którego wytyczne lub ich zmiany będą stosowane.

3.2. Uwarunkowania ekonomiczne i organizacyjne

Celem głównym PO RPW, na realizację którego przeznaczono łącznie 2.675,1 mln EUR, w tym ok. 2.273,8 mln EUR z EFRR i 401,3 mln EUR z publicznych środków krajowych, jest „Przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju”. Potrzebę utworzenia specjalnego funduszu dla pięciu najbiedniejszych regionów Polski Wschodniej³⁸ zaproponowała w 2005 roku prezydencja luksemburska, a w 2006 roku Rada Europejska podjęła decyzję o przyznaniu Polsce 882 mln EUR z budżetu UE (w wyniku indeksacji cen kwota ta wzrosła do 992,2 mln EUR). Mając powyższe na uwadze, Rząd RP w Programie „Solidarne Państwo” wystąpił z inicjatywą opracowania PO RPW jako szczególnego instrumentu wsparcia procesów rozwojowych w województwach Polski Wschodniej. Oprócz specjalnych środków finansowych skierowanych na ten cel przez Radę Europejską, Rząd RP zasilił Program kwotą 1.281,6 mln EUR z przeznaczonych Polsce środków EFRR. W dniu 30 stycznia 2007 r. Rada Ministrów przyjęła projekt PO RPW, którego głównym celem jest przyspieszenie

³⁷ Dz. U. Nr 216, poz.1370.

³⁸ W województwach tych PKB na mieszkańca, mierzony parytetem siły nabywczej stanowił w 2006 roku ok. 34% średniego PKB krajów Wspólnoty i 74% średniej krajowej.

tempa rozwoju społeczno-gospodarczego regionów Polski Wschodniej w latach 2007-2013. Program ten jest uzupełnieniem innych sektorowych i regionalnych programów operacyjnych.

W ramach Programu realizowanych jest sześć osi priorytetowych:

I - „Nowoczesna gospodarka”, na którą przewidziano 929.361.511 EUR, tj. 37,74% środków ogółem Programu (cel szczegółowy polegający na stymulowaniu rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy jest realizowany poprzez działania: I.1 - „Infrastruktura uczelni”, I.2 - „Instrumenty inżynierii finansowej”³⁹, I.3 - „Wspieranie innowacji”, I.4 - „Promocja i współpraca”),

II - „Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego”, na którą przewidziano 300.140.776 EUR, tj. 11,22% środków ogółem (cel polegający na zwiększeniu dostępu do internetu szerokopasmowego w Polsce Wschodniej jest realizowany poprzez dwa komponenty: budowę ponadregionalnej sieci szerokopasmowej składającej się z pięciu regionalnych sieci szkieletowych województw Polski Wschodniej oraz szkolenia osób zagrożonych „wykluczeniem cyfrowym”),

III - „Wojewódzkie ośrodki rozwoju”, na którą przewidziano 532.496.043 EUR, tj. 19,91% środków ogółem (cel polegający na rozwoju wybranych funkcji metropolitalnych miast wojewódzkich jest realizowany poprzez działania: III.1 „Systemy miejskiego transportu drogowego” i III.2 „Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej”),

IV - „Infrastruktura transportowa”, na którą przewidziano 776.919.246 EUR, tj. 29,04% środków ogółem (cel polegający na poprawie dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych województw Polski Wschodniej jest realizowany poprzez budowę i modernizację dróg, obwodnic, mostów, tuneli, wiaduktów, estakad oraz węzłów i skrzyżowań),

V - „Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne”, na którą przewidziano 55.882.353 EUR, tj. 2,09% środków ogółem (cel polegający na zwiększeniu roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makroregionu jest realizowany poprzez dwa działania: V.1 „Promowanie zrównoważonego rozwoju turystyki” i V.2. „Trasy rowerowe”,

VI - „Pomoc techniczna”, na którą przewidziano 80.251.544 EUR, tj. 3% środków ogółem.

³⁹ Do 12 sierpnia 2009 r. tytuł działania I.2 brzmiał: „Wsparcie powstawania i dokapitalizowanie instrumentów inżynierii finansowej”.

Głównymi beneficjentami PO RPW w osiach I-V są jednostki samorządu terytorialnego oraz związki i stowarzyszenia z ich udziałem, uczelnie wyższe i jednostki naukowe, przedsiębiorcy, organy administracji rządowej i organizacje pozarządowe, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej, instytucje otoczenia biznesu i innowacji (agencje i fundacje rozwoju regionalnego i lokalnego, kluby biznesu, izby gospodarcze, parki technologiczne, przemysłowe, inkubatory przedsiębiorczości i inne organizacje). W przypadku osi priorytetowej „Pomoc techniczna” (oś VI) beneficjentami są instytucje odpowiedzialne za wdrażanie, zarządzanie i kontrolę Programu.

Zarządzanie PO RPW

Stosownie do przepisów wspólnotowych i krajowych, w PO RPW wyznaczono Instytucję Zarządzającą (obowiązki IZ pełni jednostka organizacyjna MRR - Departament Programów Ponadregionalnych), Instytucję Pośredniczącą (dla wszystkich osi priorytetowych Programu, z wyjątkiem osi priorytetowej VI „Pomoc techniczna”, zadania te realizuje PARP⁴⁰) i niezależną od IZ i IP Instytucję Audytową (Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, którego funkcje pełni sekretarz lub podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów. Zadania Instytucji Audytowej wykonuje wyodrębniona jednostka organizacyjna w MF - Departament Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej i 16 urzędów kontroli skarbowej). Zasady wdrażania PO RPW zostały przedstawione w załączniku nr 3 do Informacji.

3.3. Istotne ustalenia kontroli

3.3.1. Nabór przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego PO RPW

1. W dniu 17 lipca 2006 r. MRR ogłosiło w prasie ogólnopolskiej i regionalnej nabór zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego PO RPW. W ustalonym terminie (do 18 sierpnia 2006 r.) wpłynęło 366 zgłoszeń zadań o łącznej wartości 22.310,35 mln zł. Po ocenie formalnej i merytorycznej, Minister Rozwoju Regionalnego 20 grudnia 2006 r. zatwierdził 118 projektów „kluczowych” (w tym osiem dużych) o szacunkowej wartości 9.633,28 mln zł oraz trzy projekty ponadregionalne o wartości 1.406,28 mln zł. Przystąpienie przez MRR do naboru zgłoszeń do dofinansowania z PO RPW jeszcze przed formalnym zatwierdzeniem Programu przez KE, pozwoliło na wczesną

⁴⁰ Obowiązki IP dla osi priorytetowych I i II pełni Zespół Infrastruktury Nowoczesnej Gospodarki, a dla osi III, IV i V - Zespół Projektów Infrastrukturalnych.

identyfikację zadań o charakterze regionalnym i ponadregionalnym ważnych dla rozwoju Polski Wschodniej, spełniających cele tego Programu. Nabór projektów został przeprowadzony na podstawie zgłoszeń z ogólnymi informacjami wnioskodawców o projektach (bez wymogu przedstawiania jakichkolwiek dokumentów), skutkiem czego dostosowanie zakresu rzeczowego zgłoszonych zadań do wymogów Programu oraz potrzeb i możliwości finansowych beneficjentów było procesem długotrwałym - wymagało licznych konsultacji i uzgodnień IZ i IP z beneficjentami, prowadzonych na etapie ustalania Planu Inwestycyjnego, po zawarciu pre-umów, jak i umów o dofinansowanie projektów. Na przykład:

- *z inicjatywy IZ wprowadzono znaczące modyfikacje zakresu rzeczowego trzech projektów zgłoszonych w sierpniu 2006 roku do Planu Inwestycyjnego PO RPW przez Miasto Lublin i Województwo Lubelskie oraz czterech projektów Województwa Podkarpackiego i Świętokrzyskiego. Ostatecznie w kwietniu 2007 roku beneficjenci złożyli - odpowiednio - dwa i trzy nowe projekty komplementarne z projektami przewidzianymi do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania z PO RPW,*
- *zgłoszony IZ w sierpniu 2006 roku przez Miasto Lublin zakres rzeczowy projektu „Zintegrowany System Miejskiego Transportu Publicznego w Lublinie” był trzykrotnie zmieniany, w tym po zawarciu 21 maja 2008 r. pre-umowy. Ustalona w pre-umowie wartość projektu (317,92 mln zł) była znacznie niższa od wartości kosztorysowej obliczonej w kwietniu 2009 roku przez spółkę doradczą wspierającą beneficjenta w ramach inicjatywy „Jaspers” (520,6 mln zł) i Miasto rozważało ograniczenie zakresu rzeczowego projektu poprzez zmniejszenie o 100 planowanej do zakupu liczby autobusów i o 70 trolejbusów,*
- *konceptja projektu „Poprawa jakości funkcjonowania systemu transportu publicznego miasta Białegostoku - Etap II” realizowanego przez Miasto Białystok, była za zgodą PARP sześciokrotnie zmieniana, w tym po zawarciu 21 maja 2008 r. pre-umowy i po podpisaniu 26 marca 2009 r. umowy o jego dofinansowanie.*

Rozpoczęcie realizacji projektów wymagało od beneficjentów przygotowania lub uzyskania, w terminach ustalonych w pre-umowach, kompletnej dokumentacji, w tym m.in. studiów wykonalności, projektów technicznych i budowlanych, decyzji środowiskowych, decyzji o warunkach zabudowy lub realizacji celu publicznego, pozwoleń na budowę. Terminowe dostarczenie do IP tych dokumentów było utrudnione głównie z uwagi na problemy z uzyskaniem ocen oddziaływania na środowisko⁴¹, zbyt późne uruchamianie przez beneficjentów postępowań przetargowych i niedotrzymywanie terminów realizacji przez wykonawców. Na przykład:

- *z powodu przedłużającej się procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, Urząd Miasta Przemyśl decyzje*

⁴¹ Dotyczyły one: niskiej jakości merytorycznej raportów o oddziaływaniu na środowisko i konieczności ich kilkukrotnego korygowania, co skutkowało wydłużeniem terminu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz składania przez zainteresowane strony odwołań od decyzji środowiskowych.

administracyjne wymagane do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu uzyskał z opóźnieniem od sześciu do 10 miesięcy w stosunku do harmonogramu ustalonego w pre-umowie,

- Politechnika Świętokrzyska przez sześć tygodni aktualizowała studium wykonalności i ocenę oddziaływania na środowisko dla projektu „Modin II - Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjno-badawczej Politechniki Świętokrzyskiej”, celem dostosowania tych dokumentów - stosownie do wytycznych MRR - do wymogów prawa unijnego,
- Urząd Miasta Rzeszowa ogłoszenie o przetargu publicznym na wyłonienie wykonawcy studium wykonalności projektu „Budowa systemu integrującego transport publiczny Miasta Rzeszowa i okolic” przekazał do publikacji 5 grudnia 2008 r., mimo że specyfikację istotnych warunków zamówienia dotyczącą studium odebrał od wykonawcy 26 września tegoż roku. W związku z nieterminowym opracowaniem studium wykonalności projektu, beneficjent wyegzekwował od wykonawcy 847.461 zł kary umownej (w wyniku realizacji wniosku pokontrolnego NIK).

Trudności te były na koniec 2009 r. główną przyczyną opóźnień w realizacji 22 projektów indywidualnych monitorowanych przez IP, w tym 14 na etapie przygotowania ich dokumentacji. Między innymi:

- na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie opóźnione, w stosunku do terminów ustalonych w pre-umowach, były trzy projekty o łącznej szacunkowej wartości 277,99 mln zł w działaniu I.3 „Wspieranie innowacji”, jeden projekt o orientacyjnej wartości 304,73 mln zł w działaniu III.1 „Systemy miejskiego transportu zbiorowego” i 10 projektów o łącznej szacunkowej wartości 1.538,16 mln zł w działaniu VI.1 „Infrastruktura drogowa”. Opóźnienie sześciu projektów nie przekroczyło trzech miesięcy, czterech projektów wynosiło od trzech do sześciu miesięcy, a czterech projektów przekroczyło sześć miesięcy (maksymalnie dziewięć miesięcy),
- na etapie realizacji opóźnionych, w odniesieniu do terminów określonych w umowach o dofinansowanie, było sześć projektów o wartości 516,89 mln zł w działaniu I.1 „Infrastruktura uczelni” i dwa projekty o wartości 95,99 mln zł w działaniu I.3 „Wspieranie innowacji”. Do końca 2009 roku, w działaniu I.1 beneficjenci rozliczyli wydatki kwalifikowane o 56,37 mln zł, a w Działaniu I.3 o 0,5 mln zł niższe od zaplanowanych w harmonogramach płatności.

Ze względu na skomplikowany i nowatorski charakter, znacznie opóźnione na koniec 2009 r. były dwa projekty ponadregionalne nadzorowane przez IZ:

- projekt „Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej” na kwotę dofinansowania 998,87 mln zł (11,2% łącznej alokacji z EFRR) był istotnie opóźniony w stosunku do pierwotnych założeń IZ. Opóźnienia wystąpiły na etapie: przeprowadzania inwentaryzacji infrastruktury dostępu do internetu (półtoraroczne opóźnienie wynikało z trudności w uzyskaniu danych od operatorów telekomunikacyjnych i z długotrwałego procesu przygotowania przez IZ postępowania o udzielenie wykonawcy inwentaryzacji zamówienia publicznego) i opracowania studium wykonalności projektu (ponad półtoraroczne opóźnienie w stosunku do terminu określonego w umowie wynikało z licznych wad i braków w kolejnych wersjach studium przedkładanych przez wykonawcę). Ostatecznie pierwszy etap studium wykonalności IZ odebrała od wykonawcy 167, a drugi etap 288 dni po terminie. MRR obniżyło o 2,21 mln zł wynagrodzenie wykonawcy (z 10,80 mln zł do 8,59 mln zł) z tytułu kary za nieterminową realizację umowy,
- projekt „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” na kwotę dofinansowania 166,40 mln zł (1,9% łącznej alokacji z EFRR) był znacznie opóźniony z powodu braku ofert na wykonanie studium wykonalności spełniających wymogi specyfikacji istotnych warunków

zamówienia. IZ unieważniła postępowanie przetargowe i dokonała wyboru wykonawcy studium na podstawie negocjacji bez ogłoszenia. Termin opracowania studium ustalono w umowie z wykonawcą na grudzień 2010 roku, tj. z dwuletnim opóźnieniem w stosunku do terminu wstępnie planowanego przez IZ.

Zmiana założeń PO RPW po jego zatwierdzeniu przez KE i trudności z terminowym przygotowaniem dokumentacji wpłynęły na rezygnację beneficjentów z realizacji projektów lub wypowiedzenie przez IP pre-umów. Do końca 2009 r., ze 107 projektów indywidualnych - o szacunkowej wartości 2.540,22 mln EUR i kwocie dofinansowania z EFRR 2.002,19 mln EUR - ujętych na LPI opublikowanej 29 listopada 2007 r.⁴², MRR usunęło 10 projektów o szacunkowej wartości 61,67 mln EUR i kwocie dofinansowania z EFRR 50,67 mln EUR⁴³:

- *projekt Politechniki Białostockiej⁴⁴ z powodu włączenia jego zakresu rzeczowego do innego projektu realizowanego przez tego beneficjenta,*
- *projekt Domu Pracy Twórczej w Wigrach⁴⁵ na skutek niewypelniania przez beneficjenta założeń przygotowania projektu,*
- *osiem projektów⁴⁶ w wyniku rezygnacji beneficjentów spowodowanej: obniżeniem pierwotnie zakładanej wysokości dofinansowania (z 85% do 50%), brakiem możliwości wypełnienia warunku sprzedaży terenów inwestycyjnych przedsiębiorcom innowacyjnym, brakiem środków na zapewnienie wkładu własnego i wysokimi kosztami wykupu gruntów pod inwestycje.*

Mając na uwadze kluczowe znaczenie projektów indywidualnych (szczególnie ponadregionalnych) dla rozwoju społeczno-gospodarczego województw Polski Wschodniej i ich znaczny udział w łącznej alokacji PO RPW, opóźnienia beneficjentów w przygotowaniu projektów do realizacji i rezygnacja z części z nich stwarzają - w ocenie NIK - zagrożenie niedostatecznego wykorzystania środków pochodzących z EFRR.

⁴² Obwieszczenie Ministra Rozwoju Regionalnego z 11 października 2007 r. w sprawie listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013 (M.P. nr 89, poz. 971).

⁴³ W lutym i sierpniu 2010 roku MRR usunęło kolejnych 9 projektów o orientacyjnej wartości 72,74 mln EUR i kwocie dofinansowania z EFRR 46,86 mln EUR.

⁴⁴ Budowa części C Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska oraz Naukowego Centrum Badawczo - Rozwojowego.

⁴⁵ Centrum Twórczej Przedsiębiorczości Dom Wigierski.

⁴⁶ Projekty: Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w Suwałkach - Kompleksowe przygotowanie pod inwestycje terenów objętych granicami Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - podstrefa Suwałki; Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice” - Przygotowanie terenów pod inwestycje na obszarze Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”; Gminy Starachowice - Kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych w obszarze Specjalnej Strefy Ekonomicznej po byłych zakładach drzewnych; Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w Suwałkach - Kompleksowe przygotowanie pod inwestycje terenów objętych granicami Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - podstrefy Elk i Gołdap; Gminy Olsztyn - Przygotowanie terenów pod inwestycje „Track - Wschód”; Regionalnego Parku Przemysłowego „Świdnik” Sp. z o. o. - Zapewnienie rozwoju innowacji oraz wspieranie rozwoju aglomeracji lubelskiej poprzez budowę wielofunkcyjnego ośrodka - centrum kongresowo - wystawienniczego w Regionalnym Parku Przemysłowym „Świdnik”; Miasta Lublin - Centrum promocji innowacyjnej przedsiębiorczości w Lublinie i Gminy Olsztyn - Budowa Centrum Targowo-Wystawienniczego w Olsztynie.

2. IZ określiła zasady naboru projektów indywidualnych w dokumencie pn. „System wyboru projektów do Planu Inwestycyjnego PO RPW”, zatwierdzonym w sierpniu 2006 roku przez Sekretarza Stanu w MRR. Nabór zgłoszeń do Planu został w IZ przeprowadzony od 6 października do 20 listopada 2006 r., z naruszeniem ustalonych procedur:

- *analiza 18 zgłoszeń do Planu wykazała, że tylko w czterech sprawach zapewniona została zasada wynikająca z § 8 pkt 2 załącznika nr 3 do dokumentu System wyboru projektów⁴⁷, dotycząca przeprowadzania oceny merytorycznej każdego projektu przez dwie osoby reprezentujące instytucje z Polski Wschodniej,*
- *z posiedzenia w dniu 20 listopada 2006 r. Zespołu ds. oceny merytorycznej zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego dla działań „Promocja i współpraca” oraz „Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej”, nie sporządzono protokołu wymaganego § 8 pkt 13 załącznika nr 3 do Systemu wyboru projektów,*
- *w protokołach z posiedzeń w dniach 6, 27 i 31 października 2006 r. Zespołów ds. oceny merytorycznej zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego dla działań „Infrastruktura uczelni”, „System miejskiego transportu zbiorowego”, „Infrastruktura drogowa” i „Wspieranie innowacji”, nie zawarto zestawienia projektów ze wskazaniem członków Zespołów dokonujących oceny, informacji na temat projektów odrzuconych wraz z podaniem przyczyn, list rankingowych projektów wybranych do umieszczenia w Planie inwestycyjnym oraz list projektów rezerwowych, tj. elementów wymienionych w § 9 załącznika nr 3 do Systemu wyboru projektów,*
- *nie posiadano dokumentacji określonej w § 8 pkt 12 i 13 załącznika nr 3 do Systemu wyboru projektów (protokołów i list rankingowych), potwierdzającej przekazanie do akceptacji Ministra Rozwoju Regionalnego wyników prac Zespołów dokonujących oceny, a także pisemnych uzasadnień przyczyn odstąpienia od rekomendacji tych Zespołów, wymaganych § 8 pkt 14 i 15 załącznika nr 3 do Systemu wyboru projektów.*

Brak rzetelnego udokumentowania projektów wybranych do dofinansowania z PO RPW oraz niesporządzenie pisemnych uzasadnień w przypadku odstępstw od obowiązującej procedury, ograniczyło - w ocenie NIK - przejrzystość naboru zgłoszeń do Planu Inwestycyjnego PO RPW.

3.3.2. Zarządzanie PO RPW przez Instytucję Zarządzającą

1. Instytucja Zarządzająca należycie wykonywała obowiązki w zakresie zarządzania i monitorowania stanu wdrażania PO RPW. Na bieżąco analizowano informacje miesięczne oraz sprawozdania okresowe (półroczne) i roczne składane przez PARP. Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości w zakresie zarządzania i monitorowania dotyczyły:

- *niedochowania określonego w Instrukcji wykonawczej IZ wymogu parafowania przez naczelników wydziałów i podpisania przez członków dyrekcji, ośmiu (z dziewięciu*

⁴⁷ Regulamin Zespołu ds. oceny merytorycznej projektów w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013.

analizowanych⁴⁸) informacji i sprawozdań z realizacji Programu. Nie zapewniono tym śladu rewizyjnego dokonanej weryfikacji i zatwierdzenia sporządzonych dokumentów,

- przekazania Instytucji Certyfikującej dwóch⁴⁹ (z ośmiu analizowanych za lata 2008-2009) raportów w ramach systemu monitorowania projektów indywidualnych z jedno i dwudniowym opóźnieniem w odniesieniu do terminów określonych w Instrukcji wykonawczej IZ.

2. Instytucja Zarządzająca prawidłowo realizowała zadania związane z zarządzaniem finansowym Programem:

- badanie dotacji rozwojowych przyznanych IP w latach 2007-2009 wykazało, że IZ przekazywała i rozliczała transze dotacji zgodnie z postanowieniami umów zawartych z PARP,
- w wyniku kontroli pięciu poświadczeń i deklaracji wydatków⁵⁰ otrzymanych z IP stwierdzono, że IZ dokonywała weryfikacji dokumentów terminowo oraz z wykorzystaniem list sprawdzających określonych w Instrukcjach wykonawczych. Dane zawarte w poświadczeniach i deklaracjach wydatków były każdorazowo wprowadzane do Krajowego Systemu Informatycznego.

3. Instytucja Zarządzająca poprawnie wywiązywała się z obowiązków związanych z raportowaniem o nieprawidłowościach stwierdzonych w trakcie wdrażania PO RPW. Nieprawidłowością było przekazanie IZ z opóźnieniem (od 10 do 17 dni) w stosunku do terminów ustalonych w obowiązujących procedurach⁵¹ trzech⁵² (z dziewięciu analizowanych przez NIK) raportów kwartalnych o nieprawidłowościach i dziewięciu kwartalnych zestawień nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej za lata 2008-2009.

4. Instytucja Zarządzająca rzetelnie realizowała zadania w zakresie przeprowadzania kontroli systemowych w IP. W ich wyniku każdorazowo skierowano do IP zalecenia pokontrolne, których realizacja była weryfikowana przez IZ w trakcie kolejnych kontroli systemowych. W toku badania dokumentacji trzech kontroli systemowych przeprowadzonych w PARP w latach 2008-2009, stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niezatwierdzeniu przez dyrektora lub jego zastępcę listy sprawdzającej z kontroli (przeprowadzonej w marcu 2009 roku) i skutkującą naruszeniem *Instrukcji wykonawczej IZ*⁵³.

⁴⁸ Analizą objęto informacje miesięczne za październik i listopad 2008 r. oraz sierpień i listopad 2009 r. oraz sprawozdania okresowe za I i II półrocza 2008 r. i 2009 r., a także projekt sprawozdania rocznego za 2008 r.

⁴⁹ Za I i III kwartał 2009 roku.

⁵⁰ Badaniem objęto pięć ostatnich poświadczeń i deklaracji wydatków otrzymanych z IP i sporządzonych przez IZ w 2009 r., tj. za okres do: 30 września, 3 listopada, 15 grudnia, 22 grudnia i 29 grudnia 2009 r.

⁵¹ System informowania o nieprawidłowościach finansowych w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013.

⁵² Za IV kwartał 2007 roku i za II i III kwartał 2008 roku.

⁵³ Instrukcja przygotowania, przeprowadzania kontroli na miejscu przez IZ PO RPW.

3.3.3. Monitorowanie PO RPW przez Instytucję Pośredniczącą

1. Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, IZ przekazała PARP w drodze Porozumienia zawartego 6 czerwca 2007 r., realizację niektórych zadań Instytucji Pośredniczącej w ramach osi Priorytetowych I-V. IP prawidłowo monitorowała przygotowanie 24 analizowanych przez NIK (z 99 nadzorowanych na koniec 2009 r.) projektów indywidualnych realizowanych w PO RPW. Wszystkim beneficjentom udzielono wsparcia merytorycznego w wypracowaniu kształtów projektów i przygotowaniu dokumentacji. Terminowo podpisano pre-umowy z 22 beneficjentami, jedną zawarto 12 dni po upływie sześciomiesięcznego terminu (liczonego od opublikowania projektu na LPI)⁵⁴, a z jednym beneficjentem, który posiadał kompletną dokumentację projektu, od razu podpisano umowę o jego dofinansowanie. Z 94 pre-umów zawartych z beneficjentami na koniec 2009 r., 85 podpisano terminowo, sześć z opóźnieniem od dziewięciu do 14 miesięcy, głównie ze względu na wydanie przez Ministra Rozwoju Regionalnego w lutym 2009 roku przepisów wykonawczych⁵⁵, a termin zawarcia dwóch pre-umów na dzień zakończenia kontroli NIK nie upłynął, gdyż projekty zostały wpisane na LPI w lipcu 2009 roku.

Na koniec 2009 r., wnioski o dofinansowanie 11 projektów (z 24 analizowanych) wpłynęły do IP w terminach ustalonych w pre-umowach, wnioski o dofinansowanie sześciu projektów w terminach przesuniętych o dwa-trzy miesiące aneksami do pre-umów, a termin złożenia wniosków o dofinansowanie siedmiu projektów na koniec okresu objętego kontrolą NIK nie upłynął (w dwóch sprawach terminy upłynęły 30 i 31 marca 2010 r., lecz IP zaakceptowała nowe terminy przesunięte do 30 maja i 30 czerwca 2010 r.):

- *termin złożenia przez Katolicki Uniwersytet Lubelski wniosku o dofinansowanie projektu „Budowa Gmachu Naukowo-Dydaktycznego Biotechnologii” (30 czerwca 2008 r.), został na wniosek beneficjenta (aneksem z 30 lipca 2008 r.) przesunięty o dwa miesiące, ze względu na zmianę przez MRR wytycznych dotyczących postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko projektów infrastrukturalnych i konieczność zweryfikowania posiadanej dokumentacji środowiskowej pod kątem jej zgodności z przepisami unijnymi,*
- *termin złożenia przez Urząd Miasta Elbląg wniosku o dofinansowanie projektu „Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe” ustalony na 19 grudnia 2008 r., został tegoż dnia na wniosek beneficjenta przesunięty o trzy miesiące (do 31 marca 2009 r.), z powodu konieczności opracowania dodatkowego projektu melioracji części terenu*

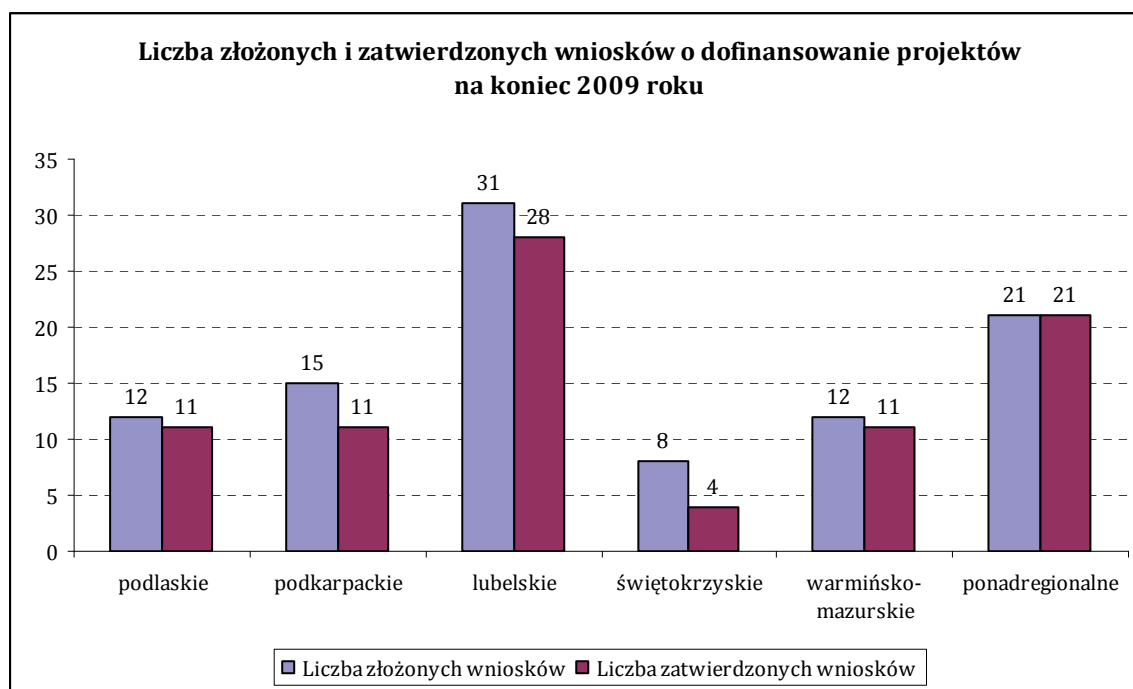
⁵⁴ Ustalonego w Wytycznych w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitoringu projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

⁵⁵ Regulujących tryb i warunki przekazywania wsparcia dla przedsiębiorców przygotowujących projekty objęte pomocą publiczną w ramach działań I.3 „Wspieranie innowacji” i III.2 „Infrastruktura turystyki kongresowej targowej”.

w celu rozwiązania problemów nadmiaru wody oraz uzyskania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Instytucja Pośrednicząca rzetelnie informowała IZ o stanie zaawansowania prac nad przygotowaniem 24 analizowanych przez NIK projektów indywidualnych i terminowo przekazała dwa (z trzech badanych) kwartalne sprawozdania z realizacji w 2009 roku zadań w zakresie monitoringu⁵⁶. W sprawozdaniach informowano o zaawansowaniu prac nad opracowywaniem studiów wykonalności, raportów oddziaływania na środowisko i dokumentacji projektowej.

2. Od początku realizacji PO RPW do 31 grudnia 2009 r. IP otrzymała do oceny 49 (z 99 nadzorowanych) projektów indywidualnych na łączną kwotę 2.665,50 mln zł i 50 konkursowych na kwotę 696,99 mln zł⁵⁷, z czego - odpowiednio - 41 i 45 projektów (na kwoty dofinansowania 2.137,12 mln zł i 648,02 mln zł) zostało zatwierdzonych do realizacji. Najwięcej wniosków wpłynęło od beneficjentów z województwa lubelskiego (31), a najmniej z województwa świętokrzyskiego (osiem). Dane o liczbie złożonych i zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie projektów przedstawia wykres nr 1:

Analiza 20 projektów indywidualnych i czterech konkursowych wykazała, że zgodnie z obowiązującym prawem i rzetelnie dokonano wyboru siedmiu projektów

⁵⁶ Sprawozdanie za I kwartał 2009 r. przesłano IZ dwa dni po terminie ustalonym na 15 dzień miesiąca następującego po upływie kwartału).

indywidualnych. Przy wyborze 13 projektów stwierdzono nieprawidłowości w działaniach Instytucji Pośredniczącej polegające na tym, że:

- pozytywnej oceny pod względem formalnym trzech projektów, członkowie komisji oceniającej dokonali z naruszeniem kryterium kompletności⁵⁸ (pkt 60 Wytycznych w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych) ustalonym przez Komitet Monitorujący:

- w grudniu 2009 roku, pozytywnie pod względem formalnym oceniono wniosek o dofinansowanie projektu 4.1-11, który wpłynął do IP półtora miesiąca po terminie ustalonym w pre-umowie, co naruszało kryterium nr 2 oceny formalnej⁵⁹ i zgodnie z ustaleniami Komitetu Monitorującego powinno skutkować odrzuceniem tego wniosku. Składanie przez beneficjentów wniosków o dofinansowanie w terminach późniejszych niż ustalone w pre-umowie zostało przez Komitet Monitorujący dopuszczone dopiero w marcu 2010 roku⁶⁰,
- w dniu zakończenia oceny formalnej projektów 1.1-18, 3.1-5 i 4.1-11, do wniosków o ich dofinansowanie nie były dołączone projekty budowlane i wykonawcze, decyzja o pozwoleniu na przebudowę i zezwolenia na realizację inwestycji drogowej, co naruszało kryterium 6h tej oceny⁶¹ i powinno skutkować ich odrzuceniem. W przypadku projektu 4.1-11 brakujące dokumenty wpłynęły do PARP po zakończeniu oceny formalnej i merytorycznej (dwa tygodnie przed podpisaniem umowy o dofinansowanie), a projektów 1.1-18 i 3.1-5 trzy i sześć miesięcy po podpisaniu umów o dofinansowanie. Pozytywnej oceny formalnej dokonano na podstawie stanowiska IZ⁶² i po zatwierdzeniu przez IZ (od 4 maja 2009 r.) zmian w Instrukcji Wykonawczej IP, które umożliwiły IP przekazywanie do oceny merytorycznej wniosków, do których nie były dołączone pozwolenia na budowę lub zgody na realizację inwestycji drogowej oraz decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, pod warunkiem przedłożenia dokumentów potwierdzających wystąpienie do odpowiednich organów o wydanie takich decyzji lub zezwoleń. Nie uległy natomiast zmianie wymagania co do innych dokumentów, w tym projektów budowlanych i wykonawczych.

Zatwierdzone od 4 maja 2009 r. zmiany w Instrukcji Wykonawczej IP, które dopuszczały przekazanie do oceny merytorycznej niekompletnych wniosków o dofinansowanie projektów, były rozbieżne z kryterium kompletności zatwierdzonym przez Komitet Monitorujący. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o zppr, oceny formalnej projektu dokonuje się zgodnie z trybem stosowania kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący. W ocenie NIK, należałoby zatem doprowadzić do zgodności zapisów w Instrukcji Wykonawczej IP i postanowień Komitetu w zakresie stosowania kryterium kompletności przy ocenie wniosków o dofinansowanie projektów z PO RPW;

⁵⁷ Projekty zatwierdzone pod względem formalnym i wprowadzone do Krajowego Systemu Informatycznego.

⁵⁸ Zobowiązującym do dokonania oceny formalnej „zgodnie z trybem stosowania kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący”.

⁵⁹ Czy „wniosek złożono w terminie określonym w pre-umowie albo w ogłoszeniu o konkursie”.

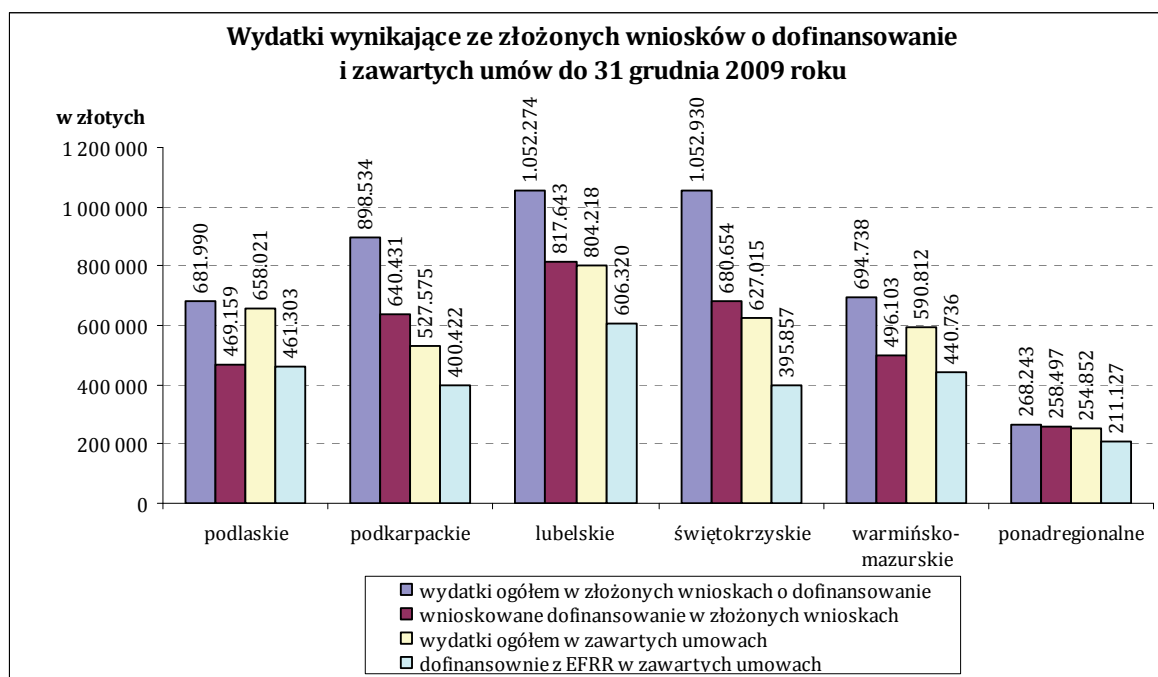
⁶⁰ Według nowego kryterium wnioski należało złożyć „w terminie zaakceptowanym przez Instytucję Pośredniczącą”.

⁶¹ Czy „wszystkie wymagane załączniki zostały załączone do wniosku”.

⁶² Pisma z 20 stycznia i 4 marca 2009 r.

- w przypadku 10 projektów⁶³, od członków komisji i ekspertów dokonujących ich oceny od 6 kwietnia do 20 lipca 2009 r., przyjęto pisemne „deklaracje bezstronności i poufności” bez klauzuli o złożeniu deklaracji pod rygorem odpowiedzialności karnej, czym naruszono przepisy obowiązującego od 6 marca 2009 r. art. 31 ust. 4 ustawy o zppr (w przypadku ekspertów) i obowiązującego od 4 maja 2009 r. Regulaminu Komisji Oceniającej, stanowiącego załącznik do *Instrukcji wykonawczej* IP (w przypadku członków).

Do końca 2009 r. Instytucja Pośrednicząca w ramach osi priorytetowych I-V zawarła 70 umów z beneficjentami projektów indywidualnych i konkursowych na łączną kwotę dofinansowania 3,30 mln zł wydatków kwalifikowalnych, w tym 2,52 mln zł z EFRR (27,7% alokacji środków z EFRR na Program). Najwięcej umów (23) podpisano z beneficjentami z województwa lubelskiego, a najmniej (cztery) z województwa świętokrzyskiego. Dane dotyczące wydatków w złożonych wnioskach o dofinansowanie i zawartych umowach przedstawia wykres nr 2.

⁶³ Sześciu projektów indywidualnych: 1.1-12, 1.1-17, 1.3-4, 1.3-12, 1.3-31, 1.4-1 oraz czterech konkursowych: Politechniki Rzeszowskiej „Rozbudowa infrastruktury naukowo-badawczej Politechniki Rzeszowskiej”, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie „Przebudowa centrum innowacyjnych technologii nanobiomedycznych, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie”, AWF w Warszawie, Zamiejscowy Wydz. Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej „Regionalny Ośrodek Badań i Rozwoju w Białej Podlaskiej”, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego „Budowa i wyposażenie Interdyscyplinarnego Centrum Badań Naukowych KUL”.

3. IP przestrzegała procedur przy rozpatrywaniu protestów od negatywnej oceny projektów konkursowych w PO RPW. We wszystkich czterech analizowanych przez NIK sprawach (wybranych z 13 protestów otrzymanych do końca 2009 r.) poinformowano beneficjentów o powodach odrzucenia wniosków o dofinansowanie i pouczono o możliwości wniesienia protestu. Stosownie do art. 30b ust. 3 ustawy o zppr, przy rozpatrywaniu protestów nie brały udziału osoby uczestniczące w ocenie projektów.
4. Instytucja Pośrednicząca przestrzegała obowiązujących zasad i procedur przy zawieraniu z beneficjentami umów o dofinansowanie, w przypadku analizowanych przez NIK 14 projektów indywidualnych i czterech konkursowych (wybranych z 70 zawartych umów). Umowy podpisano po wyegzekwowaniu od beneficjentów i rzetelnym zweryfikowaniu dokumentów określonych w *Instrukcji wykonawczej IP* (wniosków o dofinansowanie, szczegółowych harmonogramów rzeczowo-finansowych, umów rachunków bankowych i oświadczeń dotyczących kwalifikowalności VAT). W 17 z 18 analizowanych spraw, PARP nie powiadomiła IZ o zamiarze zawarcia umów o dofinansowanie w sposób wymagany *Instrukcją wykonawczą IP* (brak „śladu rewizyjnego”), a w jednym przypadku z jedno, a nie pięciodniowym wyprzedzeniem, co naruszało postanowienia tej *Instrukcji*.
5. Prawidłowo i rzetelnie zweryfikowano w IP 20 analizowanych przez NIK (ze 186 otrzymanych od beneficjentów) wniosków o płatność na kwotę 110,42 mln zł wydatków kwalifikowalnych. Wszystkie wnioski oceniono z zachowaniem zasady „dwóch par oczu” i w czterech przypadkach wezwano beneficjentów do prawidłowego opisania faktur, dołączenia protokołów częściowego odbioru robót lub umów z wykonawcami. W dwóch wnioskach zakwestionowano kwalifikowalność 39,5 tys. zł wydatków.
6. Instytucja Pośrednicząca prawidłowo wywiązywała się z obowiązku sporządzenia i przekazania do IZ trzech analizowanych poświadczeń i deklaracji wydatków na kwotę 115,59 mln zł. Poświadczenia te były zgodne z danymi z zatwierdzonych wniosków o płatność i zostały terminowo przekazane do IZ.
7. Procesy związane z zarządzaniem finansowym PO RPW prowadzono zgodnie z *Instrukcją wykonawczą IP* i umowami zawartymi z IZ. Terminowo przedłożono IZ tymczasowe prognozy wydatków na 2008 i 2009 rok oraz sześć (z ośmiu poddanych analizie) wniosków o przekazanie i rozliczenie kwartalnych transz dotacji rozwojowych w 2008 i 2009 roku. Wnioski o transzę za III i IV kwartał 2008 roku przekazano

z sześć i ośmiodniowym opóźnieniem w stosunku do terminów określonych w umowach dotacji rozwojowych.

8. Instytucja Pośrednicząca prawidłowo i rzetelnie wywiązywała się z obowiązku składania do IZ sprawozdań z realizacji PO RPW. Analiza dwóch informacji miesięcznych (za wrzesień 2008 i 2009 roku), dwóch sprawozdań okresowych (za II półrocze 2008 roku i I półrocze 2009 roku) i sprawozdania za 2008 rok wykazała, że w dokumentach tych podawano rzetelne dane dotyczące m.in. stanu zaawansowania projektów, liczby zawartych umów, kwoty przekazanych beneficjentom zaliczek i rozliczonych wydatków kwalifikowalnych oraz liczby przeprowadzonych kontroli. Sprawozdania okresowe i roczne oraz informację za wrzesień 2008 roku przekazano do IZ terminowo, a informację za wrzesień 2009 roku z jednodniowym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w *Instrukcji wykonawczej IP*.
9. Prawidłowo i rzetelnie IP wywiązywała się z obowiązku raportowania IZ o nieprawidłowościach, co wykazała analiza raportów o nieprawidłowościach stwierdzonych w dwóch projektach (za II kwartał 2008 roku), zestawienia nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do KE (za IV kwartał 2008 roku) i siedmiu kwartalnych informacji o braku nieprawidłowości (za IV kwartał 2007 roku, I i III kwartał 2008 roku oraz I-IV kwartał 2009 roku). Sześć z tych dokumentów przekazano IZ terminowo, zaś dwa raporty o nieprawidłowościach i dwie informacje o braku nieprawidłowości (za I i IV kwartał 2009 roku) przekazano z cztero i jednodniowym opóźnieniem w stosunku do terminów określonych w *Instrukcji wykonawczej IP*. Wykazane w raportach i zestawieniu nieprawidłowości, zostały ujawnione przez IP przed uruchomieniem środków na dofinansowanie projektów.
10. Z zachowaniem obowiązujących procedur IP postępowała w trakcie 19 (z 22 analizowanych przez NIK) kontroli u beneficjentów. W przypadku:
 - projektów 1.1.18 i 3.1.-5 naruszono *Instrukcję wykonawczą IP*, gdyż w pierwszym z nich listy sprawdzającej nie zweryfikował kierownik Sekcji promocji i rozwoju infrastruktury edukacyjnej IP (brak „śladu rewizyjnego”), a w drugim listy nie zatwierdził także dyrektor lub zastępca Dyrektora Zespołu PIN,
 - projektu 1.3-31, po kontroli przeprowadzonej od 29 września do 1 października 2008 r. do beneficjenta nie wysłano zaleceń w sprawie wyeliminowania opóźnień w realizacji projektu, mimo że w terminie ustalonym w pre-umowie (do 30 sierpnia 2008 r.) nie uzyskał on studium wykonalności, co było przyczyną aneksowania pre-umowy (przesunięto z 19 grudnia 2008 r. na 19 marca 2009 r. termin na złożenie wniosku o dofinansowanie).

Ustalono, że w toku kontroli beneficjenta projektu 3.1-3⁶⁴, przeprowadzonej w czerwcu 2009 roku, IP nie stwierdziła nieprawidłowości. Legalność zlecenia przez tego beneficjenta w trybie z wolnej ręki robót dodatkowych o wartości 229,8 tys. zł, na wykonanie jednego z etapów tego projektu, zakwestionowała natomiast kontrola Urzędu Zamówień Publicznych, którego stanowisko potwierdziła w uchwale z 2 lutego 2010 r. Krajowa Izba Odwoławcza przy Prezesie UZP. Po otrzymaniu zawiadomienia w tej sprawie, IP wszczęła procedurę odzyskiwania środków zakwalifikowanych jako nieprawidłowość w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady nr 1083/2006, które wypłacono beneficjentowi w marcu 2009 roku. W czerwcu 2010 roku PARP odzyskała 229,8 tys. zł wraz z należnymi odsetkami w wysokości 27,4 tys. zł.

Audyt wewnętrzny IP uznał „za mało rzetelny i nieefektywny” proces związany z kontrolą przez PARP zamówień publicznych udzielanych przez beneficjentów, po zakończeniu analizy w 2009 roku skuteczności działania tego procesu w działaniach III.1 „Systemy miejskiego transportu drogowego”, III.2 „Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej” i IV.1 „Infrastruktura transportowa”. W ocenie NIK, ze względu na zagrożenie zwrotu środków UE wydatkowanych niezgodnie z zasadami prawa krajowego, IP w porozumieniu z IZ powinna ustalić zakres prowadzonych kontroli prawidłowości stosowania przez beneficjentów ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.3.4. Realizacja projektów przez beneficjentów

1. Kontroli NIK poddano działania 20 beneficjentów (po czterech z każdego województwa Polski Wschodniej) realizujących projekty indywidualne w ramach PO RPW. Do końca 2009 r. realizacja jednego projektu o wartości 14,32 mln zł została zakończona, 12 projektów o wartości 1.264,71 mln zł było realizowanych (wydatki na poziomie od 3,2% do 51,0% wartości projektów ogółem, a terminy ich zakończenia upływały od 30 czerwca 2010 r. do 31 grudnia 2013 r.), jeden projekt o szacunkowej wartości 205,82 mln zł był w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie, a sześć projektów o szacunkowej wartości 2.130,31 mln zł było na etapie przygotowania dokumentacji (terminy złożenia wniosków o dofinansowanie upływały od 31 marca 2010 r. do 30 września 2011 r.). Pozytywnie NIK oceniła działania pięciu beneficjentów, a pozytywnie

⁶⁴ Projekt Miasta Białystok „Poprawa jakości funkcjonowania systemu transportu publicznego miasta Białegostoku - II etap”

mimo stwierdzenia nieprawidłowości, 12 beneficjentów. Z powodu zaniedbań i opieszałości w przygotowaniu projektów, negatywnie oceniono trzech beneficjentów:

- *Miasto Lublin realizujące projekt „Zintegrowany system miejskiego transportu publicznego w Lublinie”, który już na etapie studium wykonalności był półtora roku opóźniony w stosunku do założeń pre-umowy. Opóźnienie wynikało głównie z opieszałego przekazywania wykonawcy dokumentów niezbędnych do przygotowania studium (kompletną dokumentację przekazano dopiero w grudniu 2009 roku), którego termin opracowania upłynął z końcem III kwartału 2008 r. Do zakończenia kontroli NIK (9 lutego 2010 r.) skutecznie rozstrzygnięto tylko jeden (z czterech planowanych do końca II kwartału 2010 r.) przetarg na wykonanie dokumentacji technicznej (termin realizacji ustalono na sierpień 2010 roku), a kolejne trzy przesunięto na III i IV kwartał 2010 roku,*
- *Miasto Olsztyn realizujące projekt „Modernizacja i rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego w Olsztynie”, gdyż głównie z powodu zwłoki beneficjenta w wyborze wariantu projektu, studium wykonalności zostało od wykonawcy odebrane 6 sierpnia 2009 r., tj. 188 dni po terminie ustalonym w pre-umowie. Miasto nie dotrzymało także terminu (1 marca 2010 r.) uzyskania raportu oddziaływania na środowisko, niezbędnego do ubiegania się o decyzję środowiskową (termin opracowania - zgodnie z zawartą umową - upływał 12 maja 2010 r.) i zagrożony był termin złożenia wniosku o dofinansowanie projektu ustalony na 31 maja 2010 r.,*
- *Oddział GDDKiA w Olsztynie realizujący projekt „Budowa obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego i Lubawy w ciągu drogi krajowej nr 15”, dla którego raport oddziaływania na środowisko beneficjent uzyskał dopiero 25 stycznia 2010 r., tj. ponad 16 miesięcy po terminie z pre-umowy (16 sierpnia 2007 r.). Mimo niedotrzymania terminu opracowania raportu, Oddział nie wypowiedział wykonawcy umowy i nie naliczył kar umownych, tylko aneksem z 25 lutego 2008 r. (po pięciu miesiącach) przedłużył do 15 sierpnia 2009 r. termin sporządzenia raportu, wypłacając wcześniej (w grudniu 2008 roku) całość należnego wynagrodzenia (46.360 zł). W wyniku realizacji wniosków pokontrolnych NIK, beneficjent - po uzyskaniu od wykonawcy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - odstąpił (12 kwietnia 2010 r.) od umowy i naliczył wykonawcy karę umowną w wysokości 334.500 zł.*

2. Kontrola wykazała, że wszyscy (20) beneficjenci rzetelnie wywiązywali się z obowiązków ustalonych w pre-umowach i umowach o dofinansowanie w zakresie terminowego ustanowienia pełnomocnika ds. przygotowania projektu i pełnomocnika ds. realizacji projektu, a także prowadzenia odrębnej informatycznej ewidencji księgowej lub zastosowania kodu księgowego umożliwiającego identyfikację wszystkich transakcji i operacji bankowych związanych z projektem. Nieprawidłowości w realizacji postanowień pre-umów stwierdzono:

- u czterech beneficjentów, którzy nierzetelnie realizowali obowiązki ustalone w pre-umowach w zakresie comiesięcznego przesyłania PARP informacji o stanie realizacji projektów:
- *Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa z Krośnie nie przekazała PARP dwóch (z 10) informacji miesięcznych (za czerwiec i październik 2009 roku), wymaganych § 7 pre-umowy z 29 kwietnia 2008 r., a Miasto Zambrów jednej (z 10) informacji (za listopad 2008 roku),*

- *Miasto Przemyśl z opóźnieniem (od jednego do pięciu dni) przesłało PARP 10 (z 20) informacji miesięcznych, a Politechnika Białostocka (od dwóch do 12 dni) trzy (z 16) informacje,*
- u sześciu beneficjentów, którzy niewłaściwie realizowali obowiązki dotyczące informowania IP, z pięciodniowym wyprzedzeniem, o planowanych pracach komisji przetargowych. Na przykład:
- *Miasto Olsztyn nie poinformowało IP o terminach posiedzeń wszystkich trzech komisji przetargowych powołanych w celu wyłonienia wykonawców studium wykonalności i inżyniera kontraktu, a Miasto Lublin o posiedzeniach komisji powołanych do przeprowadzenia dwóch postępowań na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę trakcji i zajezdni trolejbusowej,*
 - *Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa z Krośnie nie przekazała PARP informacji o miejscu i terminie posiedzenia komisji powołanej do wybrania wykonawcy robót budowlanych II etapu projektu (jeden z pięciu badanych przez NIK przetargów).*
3. Większość beneficjentów (13 z 20) przedłożyła IP do oceny wnioski o dofinansowanie projektów wraz z kompletem załączników określonych w pre-umowach. Pozostałych siedmiu beneficjentów przedłożyło wnioski o dofinansowanie bez projektów budowlanych i wykonawczych, pozwoleń na budowę lub zezwoleń na realizację inwestycji drogowej, co było niezgodne z § 4 ust. 4 pkt 1 zawartych pre-umów, lecz mimo braków PARP poddała ocenie otrzymane wnioski. Czterech beneficjentów uzupełniło brakujące dokumenty przed zakończeniem oceny formalnej, jeden po zakończeniu oceny merytorycznej, a dwóch po zawarciu umów o dofinansowanie i uzyskaniu dofinansowania.
4. W 17 jednostkach przy udzielaniu zamówień publicznych związanych z realizacją projektów w ramach PO RPW, beneficjenci przestrzegali przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Analizowane przez NIK zamówienia (o łącznej wartości 613,19 mln zł) zostały zrealizowane z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania oferentów. We wszystkich przypadkach umowy zawarto z podmiotami wybranymi w wyniku rozstrzygnięcia przetargów, a z przeprowadzonych czynności sporządzono stosowne protokoły. W pozostałych trzech jednostkach wystąpiły przypadki naruszenia przepisów tej ustawy:
- *ogłoszenie o udzieleniu zamówienia na dodatkowe roboty budowlane w zakresie budowy dróg i infrastruktury technicznej nieobjęte zamówieniem podstawowym, Miasto Zambrów zamieściło w Biuletynie Zamówień Publicznych (27 stycznia 2010 r.) trzy miesiące po zawarciu umowy, zamiast - stosownie do art. 95 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych - niezwłocznie po jej zawarciu. Ponadto beneficjent nie przekazał Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych ogłoszenia o udzieleniu (27 grudnia 2006 r.) zamówienia dodatkowego na uzupełnienie dokumentacji projektowej, czym naruszył art. 95 ust. 1 tej ustawy. Wypełniało to znamiona czynu opisanego w art. 17 ust. 1 pkt 2 lit.b ustawy z dnia*

17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁶⁵, którego karalność - zgodnie z art. 38 ust. 1 tej ustawy - uległa przedawnieniu,

- Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży przesłała Prezesowi UZP, 44 dni po upływie terminu, zawiadomienie o wszczęciu postępowania z wolnej ręki na dokumentację projektową koncepcji urbanistyczno-architektonicznej zadania, zamiast - stosownie do art. 67 ust. 2 Prawa zamówień publicznych - w terminie trzech dni oraz zamieściła w Biuletynie Zamówień Publicznych (4 lutego 2009 r.) ogłoszenie o udzieleniu zamówienia na przebudowę linii energetycznej 110 kV ponad sześć miesięcy po zawarciu umowy, zamiast niezwłocznie (art. 95 ust. 1 Prawa zamówień publicznych). Wypełniało to znamiona czynu opisanego w art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. b i c ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- Miasto Białystok w trakcie budowy Trasy Kopernikowskiej odstąpiło od umowy w części dotyczącej pochylni kładki dla pieszych (na kwotę 1.478.821 zł) na podstawie art. 145 ust. 1 Prawa zamówień publicznych, mimo że nie zaistniały okoliczności uzasadniające zastosowanie tego przepisu. Tym samym doszło do zmiany umowy, która w dniu odstąpienia była niedopuszczalna na podstawie art. 144 tej ustawy, co skutkowało naruszeniem dyscypliny finansów publicznych określonym w art. 17 ust. 6 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Konieczność rezygnacji z tej części zadania wynikała z nierzetelnie przeprowadzonego przetargu na budowę Trasy Kopernikowskiej. Beneficjent ogłaszając przetarg na wykonanie Trasy (31 lipca 2008 r.), w specyfikacji istotnych warunków zamówienia ujął pochylnie kładki dla pieszych wychodzące na teren przyległego parku, mimo że Wojewódzki Konserwator Zabytków nie uzgodnił ich budowy (odmowa z 1 lutego 2008 r.), a także nie wyłączył pochylni z przetargu do czasu otwarcia ofert (12 września 2008 r.). W dniu 1 grudnia 2008 r. beneficjent zawarł z wykonawcą umowę (na kwotę 30.887.303 zł), chociaż 11 sierpnia 2008 r. złożył wniosek i 22 września 2008 r. uzyskał pozwolenie na budowę trasy, nieobejmujące wykonania pochylni kładki dla pieszych. Pochylnie te zostały jednak wykonane na podstawie projektu zamiennego, który nie został zatwierdzony w pozwoleniu na budowę, a jedynie wpisem do dziennika budowy, czym naruszono postanowienia art. 36a ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁶⁶. W sprawie tej złożono zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej oraz Rzecznika odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

Ponadto w toku kontroli w Urzędzie Miejskim w Białymstoku stwierdzono, że Urząd Zamówień Publicznych zakwestionował (co potwierdziła Krajowa Izba Odwoławcza przy Prezesie UZP uchwałą z 2 lutego 2010 r.) legalność udzielenia przez beneficjenta zamówienia z wolnej ręki na roboty dodatkowe przy budowie ul. Produkcyjnej i Antoniuk Fabryczny (budowa kanalizacji kablowej pod kabel światłowodowy, zasilenie wiat autobusowych, przestawienie czterech słupów, utwardzenia drogi dojazdowej), gdyż roboty te nie mieściły się w kryteriach określonych w art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b Prawa zamówień publicznych uprawniających do zastosowania tego trybu. Po zakończeniu kontroli NIK beneficjent otrzymał z IP dyspozycję zwrotu 229,8 tys. zł zakwalifikowanych jako nieprawidłowość w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia

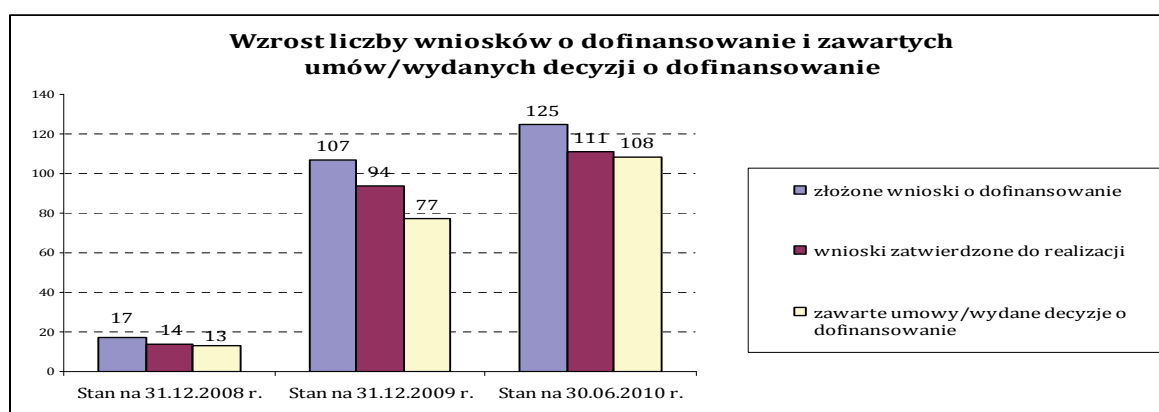
⁶⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

⁶⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623.

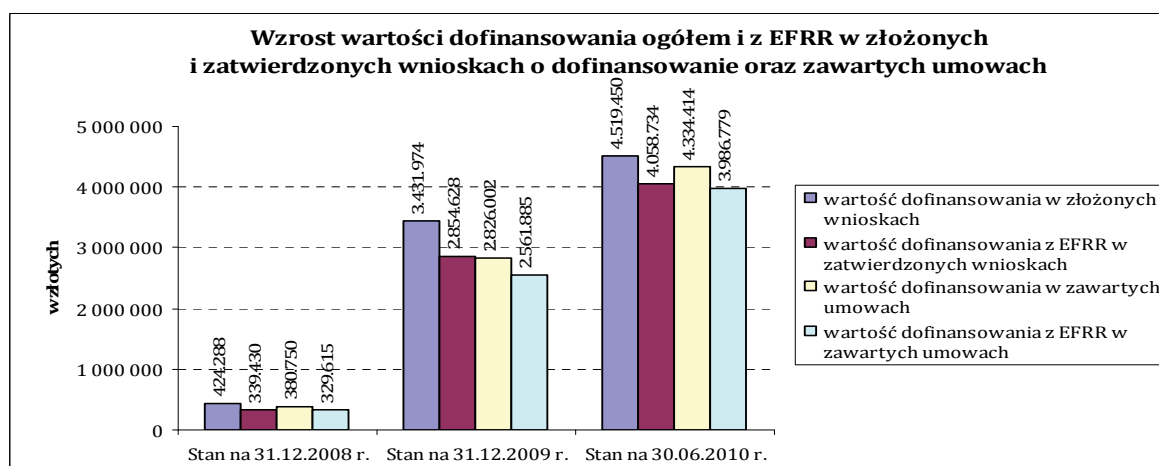
Rady nr 1083/2006 (otrzymanych w marcu 2009 roku) wraz z odsetkami w kwocie 27,4 tys. zł (środki zostały zwrócone w czerwcu 2010 roku).

3.3.5. Zaawansowanie realizacji PO RPW

Od początku realizacji PO RPW do 31 grudnia 2009 r. zakontraktowanie środków z EFRR w ramach alokacji przewidzianej na lata 2007-2013 wyniosło 27,3% i znacznie wzrosło w odniesieniu do stanu z końca 2008 r. (3,5%). Dane o liczbie wniosków o dofinansowanie projektów i zawartych umowach/wydanych decyzjach przedstawia wykres nr 3.

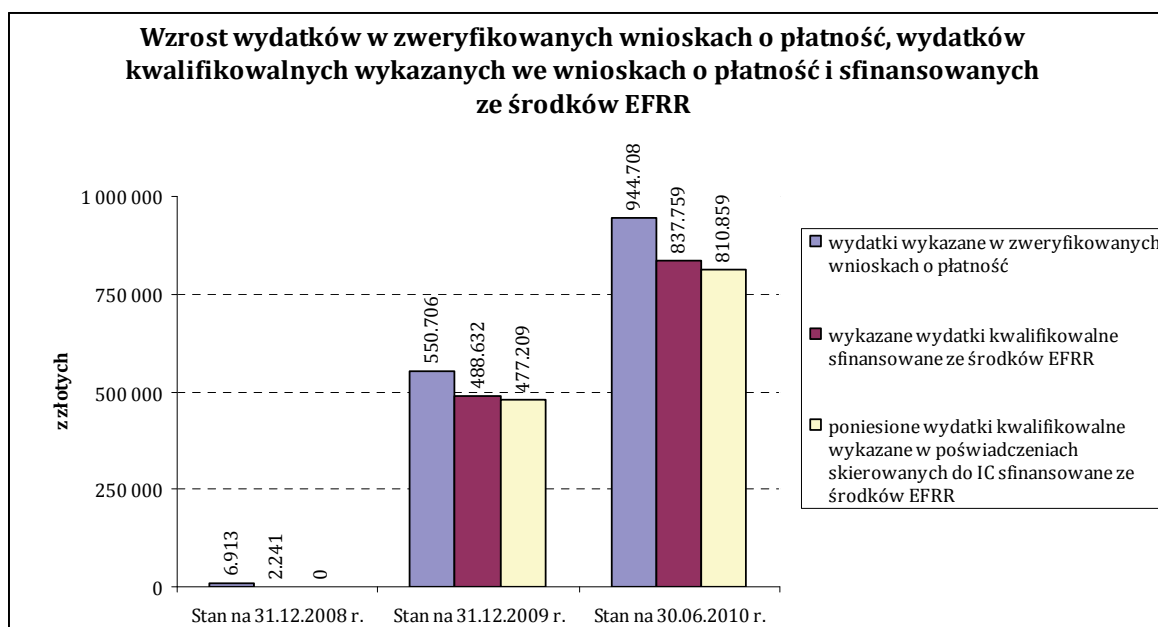
W ciągu roku znacznie wzrosła także - z 380,75 mln zł na koniec 2008 r. do 2.826,00 mln zł na koniec 2009 r. - wartość dofinansowania przyznanego beneficjentom w zawartych umowach o dofinansowanie, w tym z 329,61 mln zł do 2.561,88 mln zł ze środków EFRR (na koniec czerwca 2010 r. dofinansowanie z tych źródeł wynosiło - odpowiednio - 4.334,41 mln zł i 3.986,78 mln zł). Dane dotyczące wartości dofinansowania w złożonych i zatwierdzonych wnioskach o dofinansowanie oraz w zawartych umowach przedstawia wykres nr 4.

W celu przyspieszenia realizacji PO RPW i zakontraktowania środków „uwolnionych” w wyniku usunięcia projektów z LPI, Instytucja Zarządzająca wpisała w 2009 roku dwa nowe projekty na listę projektów kluczowych⁶⁷ oraz podjęła działania zaradcze, polegające m.in. na zorganizowaniu spotkań z beneficjentami i przeprowadzaniu wizyt monitoringowych. Wstrzymała także zaliczkowanie projektów opóźnionych do czasu osiągnięcia przez beneficjentów postępów w realizacji projektów, co przyniosło częściową poprawę, lecz nie pozwoliło na wykonanie zaplanowanej na 2009 rok prognozy płatności, która została wykonana tylko w 65,4%.

3.3.6. Wykorzystanie środków z EFRR w ramach PO RPW

W ocenie NIK, stopień wykorzystania środków z EFRR w ramach PO RPW był na koniec 2009 r. niski. Od początku realizacji Programu do 31 grudnia 2009 r. IZ i IP zatwierdziły wykazane przez beneficjentów wnioski o płatność na łącznie 550,71 mln zł wydatków kwalifikowalnych, w tym 488,63 mln zł z EFRR (5,2% alokacji na PO RPW). Na dzień 30 czerwca 2010 r. wykorzystanie alokacji środków z EFRR wzrosło do 810,86 mln zł (8,6% alokacji na PO RPW). Dane obrazujące wydatki w zweryfikowanych wnioskach o płatność, wydatki kwalifikowalne wykazane we wnioskach o płatność i sfinansowane ze środków EFRR zawiera wykres nr 5.

⁶⁷ Projekty „Reporęczenia szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrument wsparcia funduszy poręczeniowych w Polsce Wschodniej” i „Budowa wielofunkcyjnego obiektu - Augustowskiego Centrum Kongresowo-Targowego Dom Zdrojowy”.

Najwyższy poziom wykorzystania środków z EFRR zgłosili beneficjenci realizujący projekty w ramach osi priorytetowej I - „Nowoczesna gospodarka” - 10,1%, a mimo upływu pierwszych trzech lat perspektywy finansowej 2007-2013 żadnych wydatków nie poniesiono na realizację projektów w ramach osi priorytetowej II - „Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego” i V - „Zrównoważony rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne”. Do końca 2009 r. IZ sporządziła poświadczenia i deklaracje wydatków do IC na łącznie 534,06 mln zł wydatków kwalifikowalnych, w tym 477,21 mln zł z EFRR (co stanowiło niespełna 5,1% alokacji EFRR na Program)⁶⁸.

3.3.7. Finansowe rezultaty kontroli

W toku kontroli stwierdzono finansowe rezultaty, które na 31 grudnia 2010 r. wyniosły 1.228.321 zł i dotyczyły:

- bezzasadnego wypłacenia w grudniu 2008 roku przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie całości wynagrodzenia wykonawcy (46.360 zł), mimo ostatecznego odbioru raportu oddziaływania na środowisko w styczniu 2010 roku oraz naliczenia w kwietniu 2010 roku - przez tego beneficjenta dla wykonawcy - 334.500 zł kary umownej za nieterminowe sporządzenie koncepcji programowej projektu (opis str. 32 Informacji),
- wyegzekwowania w kwietniu 2010 roku przez Miasto Rzeszów - w wyniku realizacji wniosku pokontrolnego NIK - 847.461 zł kary umownej z tytułu nieterminowego opracowania studium wykonalności projektu (opóźnienie w stosunku do umowy wyniosło ponad cztery miesiące); opis str. 21 Informacji.

⁶⁸ Na koniec czerwca 2010 r. wykorzystanie alokacji środków z EFRR wzrosło do 810,86 mln zł, co stanowiło 8,6% alokacji EFRR na PO RPW.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Przygotowanie kontroli

Na etapie przygotowania kontroli wykorzystano m.in. *Instrukcje wykonawcze* udostępnione przez Instytucję Zarządzającą i Pośredniczącą, informacje dotyczące realizacji PO RPW dostępne na stronach internetowych MRR i PARP oraz materiały prasowe odnoszące się do przedmiotu kontroli. W przygotowaniu kontroli wykorzystano także wyniki dotychczasowych kontroli NIK prowadzonych w obszarze wydatkowania środków unijnych poprzedniej perspektywy finansowej, w tym między innymi kontroli P/05/006 „Wykorzystanie funduszy strukturalnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego” i P/06/003 „Realizacja projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych w ramach kontraktów wojewódzkich”. Wyboru jednostek do kontroli dokonano metodą doboru celowego, przy założeniu objęcia kontrolą przez każdą z Delegatur NIK⁶⁹ dwóch projektów dużych i dwóch indywidualnych.

4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Wyniki kontroli przedstawiono w protokołach kontroli oraz omówiono podczas dziewięciu narad pokontrolnych w badanych jednostkach. Wszystkie protokoły zostały przez kierowników jednostek podpisane bez zastrzeżeń.

Do kierowników jednostek objętych kontrolą skierowano 22 wystąpienia pokontrolne (ostatnie 9 lipca 2010 r.). Do ocen, uwag i wniosków przedstawionych w jednym wystąpieniu zostały zgłoszone dwa zastrzeżenia, oddalone uchwałą Kolegium NIK. Do adresatów wystąpień sformułowano łącznie 34 wnioski pokontrolne, z czego do 31 grudnia 2010 r. - 27 zostało zrealizowanych, a siedem było w trakcie realizacji. Wnioski NIK dotyczyły głównie:

w Instytucji Zarządzającej:

- podjęcia skutecznych działań zmierzających do zapewnienia pełnego zakontraktowania środków zaplanowanych na realizację PO RPW, w szczególności 42 projektów, na które zawarto pre-umowy oraz realizacji projektów indywidualnych i konkursowych zgodnie z harmonogramami,

- podjęcia dalszych skutecznych działań mających na celu rozpoczęcie rzeczowej realizacji dwóch projektów ponadregionalnych, tj. „Tras rowerowych w Polsce Wschodniej” i „Sieci szerokopasmowej Polski Wschodniej”,
- zapewnienia właściwego i wynikającego z *Instrukcji wykonawczych* śladu rewizyjnego w sporządzanych dokumentach,
- terminowego przekazywania właściwym organom dokumentacji dotyczącej raportowania o nieprawidłowościach;

w Instytucji Pośredniczącej:

- poddania pod ocenę Komitetu Monitorującego zasad stosowania kryterium kompletności przy ocenie formalnej wniosków o dofinansowanie projektów z PO RPW,
- przestrzegania procedur określonych w *Instrukcji wykonawczej* IP w zakresie powiadamiania IZ o zamiarze zawarcia umów o dofinansowanie oraz weryfikacji i zatwierdzania dokumentów z przeprowadzanych kontroli,
- ustalenia zakresu kontroli prawidłowości stosowania przez beneficjentów ustawy Prawo zamówień publicznych;

w przypadku beneficjentów:

- terminowego realizowania projektów, zgodnie z warunkami pre-umów,
- wystąpienia do PARP z wnioskiem o zawarcie aneksu do pre-umowy w celu urealnienia terminów realizacji zadań przygotowawczych projektu „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 747 Iłża - Konopnica - Kamień”, które nie zostały dotrzymane i których dotrzymanie jest nierealne lub zagrożone,
- dokonywania uzgodnień i aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego przed podjęciem realizacji robót wykraczających poza obowiązujący harmonogram,
- przesyłania zawiadomień o wszczęciu postępowań o udzielenie zamówień publicznych oraz ogłoszeń o udzielaniu takich zamówień, w terminach określonych w art. 67 ust. 2 i art. 95 ust. 1 Prawa zamówień publicznych,
- przekazywania do PARP informacji o miejscu i terminie prac komisji przetargowych,
- aktualizowania harmonogramu płatności zawartego we wnioskach o płatność.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami NIK skierowała pięć zawiadomień: do prokuratury rejonowej, rzecznika odpowiedzialności zawodowej w budownictwie i trzy do rzecznika dyscypliny finansów publicznych.

⁶⁹ Z wyjątkiem Delegatury w Białymstoku, gdyż w województwie podlaskim nie są realizowane projekty „duże”.

5. Załączniki

Załącznik nr 1

Wykaz jednostek objętych kontrolą i poddanych kontroli projektów oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły kontrolę, a także ocena kontrolowanej działalności

L.p.	Jednostka, w której przeprowadzono kontrolę	Nazwa i numer projektu	Ocena kontrolowanej działalności: P - pozytywna, P(n) - pozytywna z nieprawidłowościami, N - negatywna	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła kontrolę
1	2	3	5	4
1.	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej (2.1.1) Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej (5.2.1)	P(n)	Departament Administracji Publicznej
2.	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Budowa obwodnicy Jarosławia w ciągu drogi krajowej nr 4 Jędrzychowice-Korczowa (4.1.10) Budowa obwodnicy Wąchocka w ciągu drogi krajowej nr 42 (4.1.25) Program Promocji Gospodarczej Polski Wschodniej (1.4.1) Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki (5.1.1)	P(n)	Delegatura w Białymstoku
3.	Urząd Miejski w Białymstoku	Poprawa jakości funkcjonowania systemu transportu publicznego miasta Białegostoku - II etap (3.1.3)	P(n)	
4.	Urząd Miasta Zambrów	Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje związane z uruchomieniem działalności produkcyjnej w Zambrowie (1.3.17)	P(n)	
5.	Politechnika Białostocka	Centrum Nowoczesnego Kształcenia Politechniki Białostockiej (1.1.18)	P(n)	
6.	Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	Rozwój infrastruktury uczelni wraz z halą laboratoryjną do nowoczesnego przetwórstwa rolno-spożywczego (1.1.17)	P(n)	
7.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Likwidacja barier rozwojowych - most na Wiśle z przebudową drogi wojewódzkiej nr 764 z otwarciem komunikacji na kierunku Rzeszów - Kielce (4.1.29)	P	Delegatura w Kielcach
8.	Urząd Miasta Kielce	Rozwój systemu komunikacji publicznej w Kieleckim Obszarze Metropolitalnym (3.1.5)	P	
9.	Politechnika Świętokrzyska w Kielcach	Modin II - modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjno-badawczej Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach (1.1.23)	P	
10.	Targi Kieleckie Sp. z o. o.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Targów Kielce jako Międzynarodowego Ośrodka Wystawienniczo-Kongresowego (3.2.5)	P	
11.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 747 Iłża - Konopnica na odcinku Konopnica - Kamień (4.1.1)	P(n)	Delegatura w Lublinie
12.	Urząd Miasta Lublin	Zintegrowany system miejskiego transportu publicznego w Lublinie (3.1.1)	N	
13.	Katolicki Uniwersytet Lubelski	Budowa Gmachu Naukowo-Dydaktycznego Biotechnologii (1.1.2)	P(n)	
14.	Regionalny Park Przemysłowy „Świdnik” Sp. o. o.	Zapewnienie rozwoju innowacji poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury oraz stworzenie bazy dla klastra producentów lotniczych (1.3.4)	P(n)	
15.	Urząd Miasta Olsztyn	Modernizacja i rozwój zintegrowanego systemu transportu zbiorowego w Olsztynie (3.1.6)	N	Delegatura w Olsztynie
16.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie	Obwodnica Nowego Miasta Lubawskiego i Lubawy w ciągu drogi krajowej nr 15 (4.1.33)	N	
17.	Urząd Miejski w Elblągu	Elbląski Park Technologiczny na Modrzewinie Południe (1.3.31)	P(n)	
18.	Uniwersytet Warmiński - Mazurski	Rozbudowa, modernizacja i wyposażenie zespołu laboratoriów edukacyjno-badawczych technologii, jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego żywności (1.1.24)	P(n)	
19.	Urząd Miasta Rzeszów	Budowa systemu integrującego transport publiczny miasta Rzeszowa i okolic (3.1.2)	P(n)	Delegatura w Rzeszowie
20.	Urząd Miasta Przemyśl	Budowa wschodniej drogi obwodowej miasta Przemyśla łączącej drogę krajową nr 77 z drogą krajową nr 28 i z drogą wojewódzką nr 885 poprawiającą dostępność do przejść granicznych z Ukrainą w Medyce i Malhovicach (4.1.11)	P(n)	
21.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie	Rozbudowa, przebudowa, i wyposażenie obiektów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie (1.1.12)	P	
22.	Agencja Rozwoju Regionalnego MARR w Mielcu	Budowa inkubatora nowych technologii In-Tech wraz z rozbudową Mieleckiego Parku Przemysłowego (1.3.12)	P(n)	

Załącznik nr 2

Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

L.p.	Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	Okres
1.	2.	3.	4
1.	Elżbieta Bieńkowska Grażyna Gęsicka	Minister Rozwoju Regionalnego Minister Rozwoju Regionalnego	16.11.2007 r. 31.10.2005 r. - 15.11.2007 r.
2.	Bożena Lublińska-Kasprzak Danuta Jabłońska	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego	13.03.2009 r. 26.10.2006 r. - 12.03.2009 r.
3.	Tadeusz Truskolaski	Prezydent Białegostoku	05.12.2006 r.
4.	Kazimierz Jan Dąbrowski	Burmistrz Miasta Zambrowa	19.11.2002 r.
5.	Tadeusz Citko Joaniciusz Nazarko	Rektor Politechniki Białostockiej Rektor Politechniki Białostockiej	01.09.2008 r. 01.09.2005 r. - 31.08.2008 r.
6.	Robert Charmas Kazimierz Pieńkowski	Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży	01.09.2009 r. 01.09.2005 r. - 31.08.2009 r.
7.	Adam Jarubas	Marszałek Województwa Świętokrzyskiego	28.11.2006 r.
8.	Wojciech Lubawski	Prezydent Kielc	19.11.2002 r.
9.	Stanisław Adamczak Wiesław Trąmpczyński	Rektor Politechniki Świętokrzyskiej Rektor Politechniki Świętokrzyskiej	22.04.2008 r. 14.04.2005 r. - 21.04.2008 r.
10.	Andrzej Mochoń	Prezes Targów Kielce S. A.	21.01.2006 r.
11.	Krzysztof Grabczuk Jarosław Zdrojkowski	Marszałek Województwa Lubelskiego	28.01.2008 r. 01.12.2006 r. - 27.01.2008 r.
12.	Adam Wasielewski	Prezydent Lublina	04.12.2006 r.
13.	Stanisław Wilk	Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego	01.09.2004 r.
14.	Eugeniusz Hyz	Prezes Regionalnego Parku Przemysłowego „Świdnik” Sp. z o.o.	26.08.2005 r.
15.	Piotr Grzymowicz Tomasz Głazewski Czesław Jerzy Małkowski	Prezydent Olsztyna p.o. Prezydenta Olsztyna Prezydent Olsztyna	09.03.2009 r. 21.11.2008 r. - 01.03.2009 r. 10.10.2001 r. - 20.11.2008 r.
16.	Mirosław Nicewicz	Dyrektor Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Olsztynie	23.10.2006 r.
17.	Henryk Słonina	Prezydent Elbląga	10.11.2002 r.
18.	Józef Górniewicz Ryszard Józef Górecki	Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego	01.09.2008 r. 01.09.2006 r. - 31.08.2008 r.
19.	Tadeusz Ferenc	Prezydent Rzeszowa	12.11.2002 r.
20.	Robert Choma	Prezydent Przemysła	19.11.2002 r.
21.	Janusz Gruchała	Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie	01.09.2004 r.
22.	Zdzisław Klonowski	Prezes Agencji Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A.	02.02.1999 r.

Zasady wdrażania PO RPW

System wyboru projektów

W ramach PO RPW przewidziano dwa tryby wyboru projektów:

a) tryb wyboru projektów indywidualnych:

Część projektów została zidentyfikowana na etapie przygotowania Programu i zawarta na liście projektów indywidualnych (tzw. indywidualne projekty kluczowe), których realizacja w największym stopniu przyczyni się do osiągnięcia celów PO RPW. Nabór tych projektów został przeprowadzony przez IZ, a zgłoszone propozycje zostały poddane weryfikacji, w której udział wzięli przedstawiciele samorządów województw Polski Wschodniej. Umieszczenie projektu na liście projektów indywidualnych jest wstępną deklaracją jego realizacji i wiąże się z zarezerwowaniem przez IZ środków na ten cel. Projekty uwzględnione na liście projektów indywidualnych nie podlegają procedurze konkursowej, a ich realizacja będzie uzależniona od spełnienia wymogów formalnych i merytorycznych. W przypadku „projektów dużych”, do których zaliczono 11 projektów o wartości od 54,01 mln Euro do 300,14 mln Euro, wymagana jest również decyzja akceptująca KE.

Na liście projektów indywidualnych znalazły się również projekty o charakterze ponadregionalnym, za których przygotowanie i realizację odpowiada bezpośrednio IZ lub instytucja, której IZ powierzy takie zadania. Są to projekty: „Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej”, „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”⁷⁰, „Promocja gospodarcza Polski Wschodniej”⁷¹, Promocja zrównoważonego rozwoju turystyki⁷².

W przypadku wystąpienia w działaniach objętych listą projektów indywidualnych wolnych środków (rezygnacja beneficjenta z realizacji projektu lub pojawienie się środków „z oszczędności”), IZ może podjąć decyzję o zwiększeniu środków na realizację innych projektów z listy projektów indywidualnych (w tym projektów rezerwowych) lub wyłonieniu dodatkowych projektów do dofinansowania w trybie konkursowym. Ponadto, gdy w danym obszarze projekty nie zostaną właściwie przygotowane, IZ może podjąć decyzję o przesunięciu środków na inne działania realizowane w ramach tej samej osi priorytetowej lub zwrócić się do KE z wnioskiem o zgodę na dokonanie zmian w programie operacyjnym, polegających na przesunięciu środków między osiami priorytetowymi.

b) tryb konkursowy:

W trakcie wdrażania PO RPW, wybór projektów może następować w trybie konkursowym, który ma zastosowanie do wszystkich osi priorytetowych Programu, z wyjątkiem Pomocy Technicznej. Instytucją odpowiedzialną za przeprowadzenie postępowania konkursowego, w szczególności przygotowanie dokumentacji konkursowej, ogłoszenie konkursu i informowanie o jego zasadach, powołanie komisji oceniającej projekty oraz rekomendowanie projektów do dofinansowania jest IP. W ramach danego cyklu konieczne jest zachowanie co najmniej 30-dniowego terminu między datą ogłoszenia konkursu, a końcową datą składania wniosków o dofinansowanie.

Kryteria wyboru projektów

Wybór projektów w ramach PO RPW odbywa się przy zastosowaniu Kryteriów wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013⁷³, przygotowanych przez IZ we współpracy z IP i zatwierdzonych przez KM. Kryteria te są stosowane przy wyborze projektów indywidualnych, jak i wyłonionych w trybie konkursowym. Kryteria ogólne wyboru projektów zostały przez KM zatwierdzone 15 listopada 2007 r., a kryteria szczegółowe dla poszczególnych działań KM zatwierdził 7 lutego 2008 r. (działania I.1, I.3, III.1, III.2 i IV.1) i 25 czerwca 2008 r. (działanie I.4, II.1, V.1 i V.2)⁷³.

Procedury oceny wniosków o dofinansowanie

Ocena wniosków o dofinansowanie w ramach PO RPW odbywa się w oparciu o dokumentację projektu, przy zastosowaniu kryteriów wyboru projektów. W przypadku:

a) projektów indywidualnych:

IP podpisuje z beneficjentami projektów ujętych na liście projektów indywidualnych pre-umowę (umowę dotyczącą przygotowania projektu indywidualnego) i monitoruje proces przygotowania projektów do momentu złożenia wniosku o dofinansowanie. Dokumentację projektu stanowi wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia i załączniki, przygotowany na zasadach i w terminie określonym w pre-umowie. W przypadku opóźnień w przygotowaniu projektów w stosunku do harmonogramu określonego w pre-umowie, IP informuje o tym IZ, dokonuje oceny przyczyn i potencjalnych skutków oraz może podjąć decyzję o:

- warunkowym przedłużeniu wykonania pre-umowy,
- udzieleniu dodatkowego wsparcia na działania przygotowawcze,

⁷⁰ Za przygotowanie i koordynację tych projektów odpowiada Minister Rozwoju Regionalnego.

⁷¹ Instytucją odpowiedzialną jest Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.

⁷² Instytucją odpowiedzialną jest Polska Organizacja Turystyczna.

⁷³ Kryteria szczegółowe są dostępne na stronie: www.polskawschodnia.gov.pl w zakładce „Dokumenty i wytyczne”, „Dokumenty”.

- wstrzymaniu wszelkich działań związanych z przygotowaniem projektu i usunięciu z listy projektów indywidualnych (decyzję w tym zakresie podejmuje właściwy członek kierownictwa MRR nadzorujący IZ, który może zasięgnąć w tej sprawie opinii KM).

Beneficjenci składają przygotowane wnioski o dofinansowanie projektu do IP, która dokonuje ich weryfikacji na podstawie kryteriów formalnych. Po pozytywnym zakończeniu procedury oceny formalnej (spełnienia wszystkich kryteriów) wnioski są rejestrowane w Krajowym Systemie Informatycznym (SIMIK 2007-2013) i podlegają ocenie merytorycznej, która odbywa się w oparciu o kryteria dostępu (których niespełnienie powoduje konieczność uzupełnienia wniosku) i kryteria rankingowe. Po zakończeniu oceny merytorycznej wniosków, IP przekazuje do IZ informację o wynikach przeprowadzonej oceny oraz listę projektów rekomendowanych do realizacji. Ostateczną decyzję dotyczącą zatwierdzenia projektów do realizacji podejmuje IZ.

b) projektów konkursowych:

Po ogłoszeniu konkursu, w terminie określonym przez IP, beneficjenci składają przygotowane wnioski o dofinansowanie do IP, która dokonuje ich weryfikacji na podstawie kryteriów formalnych. Dalsza procedura oceny formalnej i merytorycznej projektów konkursowych oraz podejmowania decyzji w sprawie zatwierdzenia projektów do realizacji, jest taka sama jak w przypadku projektów indywidualnych.

Zawarcie umowy

Akceptacji projektów do dofinansowania ujętych na liście projektów indywidualnych dokonuje IZ. W przypadku projektów wyłonionych w trybie konkursowym IP dokonuje oceny i rekomenduje projekty do dofinansowania, a IZ zatwierdza ostatecznie projekty do realizacji. Umowy z beneficjentami zadań z listy projektów indywidualnych, jak i wybranych w trybie konkursowym (w ramach osi priorytetowych I-V) podpisuje IP.

Tryb odwoławczy

W przypadku projektów indywidualnych nie stosuje się środków odwoławczych. W przypadku projektów wyłanianych w trybie konkursowym mają zastosowanie środki odwoławcze, określone w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie procedury odwoławczej⁷⁴. Instytucją właściwą do rozpatrzenia protestów beneficjentów jest IP, a rozpatrzenia wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy - IZ.

Przekazywanie środków finansowych i wnioskowanie o płatność

Prognozę wydatków na bieżący i następny rok budżetowy w zakresie wszystkich osi priorytetowych (bez Pomocy technicznej) przygotowuje IP i przekazuje do IZ nie później niż do 30 marca każdego roku. Płatności na rzecz beneficjentów są dokonywane na podstawie wniosków o płatność. Otrzymane wnioski IP poddaje weryfikacji, zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”, a po pozytywnym ich zaopiniowaniu przekazuje beneficjentom dotację rozwojową, w formie zaliczki wypłacanej w kwartalnych transzach lub refunduje poniesione wydatki kwalifikowalne na realizację projektu, w postaci płatności pośrednich i płatności końcowej. W przypadku:

- płatności zaliczkowych, pierwsza transza zaliczki wypłacana jest beneficjentom w wysokości ustalonej w harmonogramie, a wypłata kolejnej transzy dofinansowania uzależniona jest od rozliczenia co najmniej 70% łącznej kwoty przekazanych wcześniej transz (niewykorzystane środki podlegają zaliczeniu na poczet kolejnej transzy zaliczki lub płatności pośredniej). Beneficjenci zobowiązani są do wydania otrzymanych środków w danym roku kalendarzowym, rozliczenia poniesionych wydatków i zwrotu niewykorzystanych środków wraz z należnymi odsetkami w terminie do 15 stycznia roku następnego, niezależnie od liczby pobranych transz,
- refundacji poniesionych przez beneficjentów wydatków, przekazanie środków następuje do 30 dni od dnia złożenia przez beneficjentów kompletnych i poprawnie wypełnionych wniosków o płatność. W przypadku rozbieżności między kwotami wnioskowanymi przez beneficjentów a wysokością płatności zatwierdzonej do wypłaty, IP może wezwać beneficjentów do poprawienia lub uzupełnienia wniosków, jak również dokonać takich zmian i uzupełnień we własnym zakresie, informując o tym beneficjentów.

Beneficjenci składają wnioski o płatność w terminach określonych w umowach, nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. Pierwszy wniosek o płatność beneficjenci mają obowiązek złożyć w terminie do 90 dni kalendarzowych od dnia podpisania umowy, a wnioski o płatność końcową w ciągu 30 dni od dokonania ostatniej płatności i nie później niż w dniu zakończenia realizacji projektu.

Kwalifikowalność wydatków

Warunkiem uznania wydatków za kwalifikowalne jest ponoszenie ich przez beneficjentów zgodnie z postanowieniami umów zawartych z IP oraz Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach PO RPW⁷⁵ i w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności⁷⁶. Ocena

⁷⁴ Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r., zatwierdzone 18 lutego 2009 r. przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

⁷⁵ Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, zatwierdzone 12 października 2007 r. przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

⁷⁶ Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013, zatwierdzone 22 listopada 2007 r. przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

kwalifikowalności wydatku polega na analizie jego zgodności z obowiązującymi przepisami. Oceny takiej dokonuje się zarówno na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie projektu, jak i podczas realizacji projektu.

Monitorowanie PO RPW

Monitorowanie Programu ma na celu zapewnienie odpowiedniej jakości jego wdrażania i jest prowadzone przez IZ i KM powołany przez MRR⁷⁷. Szczegółowy skład i tryb pracy oraz zasady działania KM określa IZ. Do zadań KM należy w szczególności:

- zatwierdzenie kryteriów wyboru projektów do współfinansowania w ramach Programu,
- okresowe badanie postępu w zakresie osiągania szczegółowych celów określonych w Programie,
- analizowanie rezultatów realizacji Programu, w szczególności osiągania celów wyznaczonych dla każdej osi priorytetowej oraz wyników oceny (ewaluacji) związanych z monitorowaniem realizacji Programu,
- analizowanie i zatwierdzanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji.

Sprawozdawczość

Zasady i terminy składania sprawozdań z realizacji PO RPW zostały określone w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości w ramach PO RPW⁷⁸ i Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sprawozdawczości⁷⁹. W ramach ustanowionego systemu sprawozdawczości, instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu składają następujące sprawozdania:

Instytucja sporządzająca sprawozdanie	Rodzaj sprawozdania	Adresat sprawozdania	Termin przedłożenia sprawozdania liczony od zakończenia okresu sprawozdawczego
IZ	Półroczne Roczne	IK NSRO	60 dni kalendarzowych 140 dni kalendarzowych
IP	Półroczne Roczne	IZ	35 dni kalendarzowych 70 dni kalendarzowych
Beneficjent	Część wniosku o płatność dotycząca przebiegu realizacji projektu	IP	Termin określony w pre-umowie oraz umowie o dofinansowanie projektu (nie rzadziej niż raz na 3 miesiące)

Kontrola realizacji projektów

Podstawowym celem kontroli projektów jest weryfikacja wydatków, polegająca na sprawdzeniu dostarczenia towarów i usług współfinansowanych w ramach projektów, faktyczności poniesienia wydatków oraz ich zgodności z zasadami wspólnotowymi i krajowymi. Występują dwa rodzaje kontroli: 1) kontrola systemowa - wykonywana przez instytucję nadrzędną w instytucji podległej w zakresie powierzonych jej do realizacji zadań na podstawie porozumienia lub umowy, 2) kontrola projektów na miejscu - przeprowadzana przez IZ lub IP w zakresie realizacji projektu przez beneficjenta na podstawie umowy o dofinansowanie projektu. IZ określa zadania, które będzie realizowała sama oraz zadania, które powierza do wykonania IP. IZ przeprowadza w IP, co najmniej raz w roku, kontrole systemowe w celu zapewnienia, że wszystkie delegowane funkcje są realizowane w odpowiedni sposób, a system zarządzania i kontroli Programu funkcjonuje prawidłowo, efektywnie i zgodnie z prawem. Opis procesu kontroli, za realizację którego odpowiada IZ i IP, został przedstawiony w Systemie kontroli w ramach PO RPW⁸⁰.

Postępowanie z nieprawidłowościami

Państwa członkowskie UE są odpowiedzialne za finansową kontrolę środków pochodzących z funduszy strukturalnych. Jednym z celów zbudowanego systemu zarządzania i kontroli jest zapobieganie, wykrywanie i informowanie KE o nieprawidłowościach i przebiegu postępowań administracyjnych i prawnych związanych ze zgłoszonymi nieprawidłowościami. Definicje nieprawidłowości i nadużycia finansowego, instytucje uczestniczące w systemie wykrywania nieprawidłowości i ich obowiązki, a także sposób postępowania w przypadku wykrycia nieprawidłowości finansowych zostały określone w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności⁸¹. Podmiotem odpowiedzialnym za przekazywanie KE informacji o nieprawidłowościach jest Pełnomocnik Rządu ds. zwalczania nieprawidłowości finansowych na szkodę Rzeczypospolitej lub UE⁸².

⁷⁷ Zarządzenie nr 27 Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 13 listopada 2007 r.

⁷⁸ Wytyczne w zakresie sprawozdawczości w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, zatwierdzone 25 października 2007 r. przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

⁷⁹ Wytyczne w zakresie sprawozdawczości, zatwierdzone 7 maja 2007 r. przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

⁸⁰ System kontroli w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 (załącznik do Instrukcji Wykonawczych IZ PO RPW i IP PO RPW), zatwierdzony 28 sierpnia 2008 r. przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

⁸¹ Wytyczne w zakresie sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013, zatwierdzone 12 lutego 2008 r. przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

⁸² Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 1 lipca 2003 r. w sprawie Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 119, poz. 1113 ze zm.), Pełnomocnikiem Rządu jest Sekretarz lub Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów – Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, który realizuje zadania przy pomocy komórki organizacyjnej Ministerstwa Finansów właściwej w zakresie informowania o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (MF-R).

Załącznik nr 4

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Minister Rozwoju Regionalnego
7. Minister Finansów
8. Komisja ds. Unii Europejskiej Sejmu RP
9. Komisja Spraw Zagranicznych Sejmu RP
10. Komisja Finansów Publicznych Sejmu RP
11. Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
12. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
13. Wojewodowie województw Polski Wschodniej
14. Marszałkowie województw Polski Wschodniej

MINISTER
ROZWOJU REGIONALNEGO

Elżbieta Bieńkowska

Warszawa, 4 marca 2011 r.

DPP-III-82041-8-PT/11

NK 28968/11

Pan Jacek Jezierski

Prezes

Najwyższa Izba Kontroli

Stanisław Pasi Prezes

W nawiązaniu do pisma sygn. LBI-410-028-00/2009 z dnia 23 lutego br. przekazującego informację o wynikach kontroli P/09/124 *Realizacja wybranych elementów Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej* poniżej przedstawiam stanowisko odnoszące się do sformułowanych ustaleń. Przedstawione stanowisko jest zgodne z informacjami o podjętych działaniach w związku z Wystąpieniem Pokontrolnym z dnia 9 lipca 2010 r. (pismo sygn. DPP-I-82041-12-MP/10 z dnia 22 września 2010 r.).

1. Naruszenie procedur przy naborze projektów do Planu Inwestycyjnego PO RPW – brak rzetelnego udokumentowania wyboru projektów oraz niesporządzenie pisemnych uzasadnień w przypadku odstępstw od obowiązującej procedury.

W chwili obecnej przygotowanie i funkcjonowanie Listy Projektów Indywidualnych, w tym: sposób wyboru i funkcjonowania projektów indywidualnych, warunki opracowania i zatwierdzenia listy projektów indywidualnych oraz system zarządzania i monitorowania przygotowania projektów regulują *Wytoczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych*. IZ PO RPW ściśle się do nich stosuje.

2. Opóźnienia w przygotowaniu do realizacji dwóch kontrolowanych przez NIK projektów ponadregionalnych.

Na etapie przygotowania studium wykonalności dla projektu „Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej” pojawiły się problemy związane z przygotowaniem przez Wykonawcę II etapu obejmującego wojewódzkie i powiatowe studia wykonalności. Niekompletność informacji przedstawianych w kolejnych wersjach dokumentów i zgłaszane do ich treści zastrzeżenia uniemożliwiały odbiór dokumentu. Ostatecznie odbiór studium wykonalności dokonano w dniu 22 marca 2010 r.

W celu przewyżczenia ww. barier odbywały się spotkania grupy roboczej ds. realizacji projektu z Wykonawcą studium wykonalności, ekspertami oraz samorządami województw, na których omawiano problematyczne kwestie. Zadaniem spotkań było jak najszybsze wyjaśnienie zidentyfikowanych zagadnień oraz przyspieszenie prac nad dokumentem.

Ponadto został powołany w drodze Zarządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 października 2009 r. Komitet Sterujący do spraw projektu, w skład którego weszli członkowie zarządów województw Polski Wschodniej. Jednym z głównych celów prac Komitetu jest m.in. wypracowywanie wspólnego stanowiska Ministerstwa i strony samorządowej, co do dalszej sprawnej realizacji projektu. Od stycznia 2010 r. do chwili obecnej odbyło się 8 posiedzeń Komitetu.

W studium wykonalności zidentyfikowano ryzyka w odniesieniu do projektu, które mogą wpłynąć m.in. na harmonogram realizacji, tj. przedłużający się proces notyfikacji pomocy publicznej oraz przedłużające się

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Sekretariat Wiceprezesa

Józefa Górnego

Data w 8.03.2011
L.dz. NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ministerstwo
Rozwoju Regionalnego
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa

tel. (22) 461 39 14
fax (22) 461 32 75
www.mrr.gov.pl
www.funduszeuropejskie.gov.pl

DEPARTAMENT ORGANIZACYJNY
Wpływ Poczty Prezesa NIK

021-4511/11

Rok 2011

UNIA
EUROPEJSKA

procedury udzielenia zamówień publicznych po stronie beneficjentów. Przedmiotowe ryzyka na bieżąco są monitorowane przez IZ PO RPW, co wpływa na ich zminimalizowanie.

Obecnie w Urzędach Marszałkowskich Województw Polski Wschodniej toczą się prace przygotowawcze mające na celu wyłonienie Inżyniera Kontraktu. Do IP PO RPW zostały złożone wnioski o dofinansowanie projektu przez 5 województw. IP PO RPW zakończyła ocenę formalną i merytoryczną wszystkich wniosków.

W celu jak najszybszego uruchomienia projektu i umożliwienia przekazania beneficjentom zaliczek, wprowadzono możliwość podpisania umów warunkowych o dofinansowanie projektu przed zakończeniem wszystkich prac przygotowawczych. Trzy samorządy województw (warmińsko-mazurskiego, lubelskiego i świętokrzyskiego) podpisały umowy o dofinansowanie projektów. Podpisanie umowy z województwem podkarpackim zaplanowano na dzień 11 marca br. Trwa ustalanie terminu podpisania umowy z województwem podlaskim.

W przypadku projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” pojawiły się problemy związane z wyborem wykonawcy studium wykonalności projektu, spowodowane brakiem oferentów spełniających wymogi określone w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. W związku z powyższym zmieniono tryb udzielania zamówienia publicznego. W konsekwencji w grudniu 2009 r. wyłoniono i zawarto umowę z wykonawcą studium wykonalności projektu.

Ryzykiem obarczone jest też właściwe, zgodne z wymogami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, sporządzenie studium wykonalności projektu. Dlatego IZ i IP PO RPW podejmują liczne działania mające na celu zniwelowanie problemów pojawiających się przy realizacji studium wykonalności ww. projektu, m.in. na bieżąco są konsultowane dokumenty przygotowywane przez Wykonawcę oraz organizowane regularne spotkania z Wykonawcą. Ponadto, mając na względzie konieczność opiniowania wszelkich materiałów przygotowanych przez Wykonawcę studium wykonalności, IZ PO RPW wystąpiła do beneficjentów (samorządów województw Polski Wschodniej) o wyznaczenie pełnomocników ds. realizacji projektu, jak również powołania zespołu roboczego składającego się z osób dysponujących odpowiednim doświadczeniem i wiedzą z zakresu objętego projektem. Propozycja IZ PO RPW została przez wszystkich beneficjentów zaakceptowana.

W maju 2010 r. podjęto także decyzję o powołaniu, w drodze Zarządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego, Komitetu Sterującego do spraw projektu „Trasy Rowerowe w Polsce Wschodniej”, w skład którego wchodzi przedstawiciele kierownictwa MRR, PARP i Beneficjentów. W dniu 16 lipca 2010 r. ww. Zarządzenie zostało podpisane. Pierwsze posiedzenie Komitetu odbyło się 2 września 2010 r.

Reasumując, IZ PO RPW w miarę pojawiania się kwestii problemowych związanych z realizacją projektów na bieżąco podejmuje działania, których celem jest wypracowanie rozwiązań mających zastosowanie w pięciu województwach Polski Wschodniej. Ponadto we współpracy z IP PO RPW, MRR organizuje wsparcie indywidualne dla beneficjentów w zakresie opracowania dokumentacji projektów.

3. Nieterminowe przekazanie właściwym organom trzech z 18 badanych raportów i zestawień o nieprawidłowościach oraz nie zachowanie wystarczającego śladu rewizyjnego z weryfikacji i zatwierdzenia ośmiu z dziewięciu analizowanych informacji i sprawozdań z realizacji Programu.

Wskazane uchybienia w terminie przekazania do Ministerstwa Finansów i Instytucji Certyfikującej informacji o nieprawidłowościach miały charakter incydentalny i dotyczyły nieterminowego przekazania informacji o braku stwierdzonych nieprawidłowości we właściwym okresie sprawozdawczym. Począwszy od raportów za IV kwartał 2008 r. proces przebiega bez zakłóceń.

W celu zapewnienia właściwego i wynikającego z Instrukcji wykonawczych śladu rewizyjnego w sporządzanych dokumentach (m.in. z zakresu sprawozdawczości okresowej i rocznej), IZ PO RPW dokonała modyfikacji i uproszczenia procedur w ramach procesu dotyczącego sprawozdawczości i monitorowania (6.1.2. Instrukcja sporządzania okresowych sprawozdań IZ PO RPW, 6.1.4. Instrukcja sporządzania rocznych i końcowych sprawozdań IZ PO RPW).

Zmiany polegały na wprowadzeniu zapisu obligującego do parafowania sprawozdania przez Naczelników Wydziałów oraz Zastępcę Dyrektora jedynie na ostatniej stronie dokumentu oraz pisma przekazującego sprawozdanie. W wyniku wprowadzonych zmian każdy proces pozostawi w dokumentacji wyraźny ślad rewizyjny i zagwarantuje przejrzystą ścieżkę postępowania.

4. Naruszenie przy ocenie trzech z 20 badanych wniosków o dofinansowanie projektów kryterium kompletności ustalonego przez Komitet Monitorujący PO RPW.

Zgodnie z rekomendacjami NIK - kwestia kryterium kompletności została przedstawiona na posiedzeniu Komitetu Monitorującego w dniu 25 listopada 2010 r. Wyjaśniono, iż w sytuacji gdy IZ PO RPW/ IP PO RPW podejmie decyzję o zawarciu z beneficjentem tzw. umowy warunkowej, za wniosek kompletny uznaje się wniosek z załącznikami, które IZ PO RPW/IP PO RPW określi jako niezbędne na etapie jego oceny zgodnie z Instrukcją do wypełniania wniosku o dofinansowanie.

5. Nieprzestrzeganie procedur Instytucji Zarządzającej o zamiarze zawarcia 18 umów o dofinansowanie projektów.

W chwili obecnej proces informowania Instytucji Zarządzającej o zamiarze zawarcia umów o dofinansowanie przebiega bez zakłóceń.

6. Przyjęcie od członków i ekspertów dokonujących oceny 10 z 20 badanych projektów, niekompletnych deklaracji bezstronności i poufności.

Dostosowana do wymogów art. 31 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2009 nr 84 poz. 712, z późn. zm.) deklaracja bezstronności i poufności zawierająca m.in. klauzulę o złożeniu deklaracji pod rygorem odpowiedzialności karnej została przekazana do stosowania w dniu 10 czerwca 2009 r.

Ponadto, odnosząc się do rekomendacji Najwyższej Izby Kontroli w zakresie podjęcia przez Ministra Rozwoju Regionalnego działań dających rękojmię pełnej i skutecznej realizacji Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013 uprzejmie informuję, iż:

1. W związku z koniecznością wprowadzenia usprawnień w stosowanych dotychczas instrumentach oddziaływania na beneficjentów pod kątem zwiększenia skuteczności tych instrumentów i zapewnienia pełnego zakontraktowania środków przewidzianych w realizacji PO RPW – IZ i IP PO RPW prowadzi w sposób ciągły działania szkoleniowe i informacyjne skierowane ku beneficjentom programu. Ponadto, przyjęty sposób współpracy na linii IZ/IP PO RPW – beneficjent ma na celu usprawnienie działań związanych z realizacją projektów oraz wyeliminowanie w maksymalnym stopniu ewentualnych błędów popełnianych podczas ich realizacji.
2. Zgodnie z informacjami zawartymi w pkt 4 kwestia kryterium kompletności została przedstawiona na posiedzeniu Komitetu Monitorującego w dniu 25 listopada 2010 r. Wyjaśniono, iż w sytuacji gdy IZ PO RPW/ IP PO RPW podejmie decyzję o zawarciu z beneficjentem tzw. umowy warunkowej, za wniosek kompletny (spełniający kryterium) uznaje się wniosek z załącznikami, które IZ PO RPW/IP PO RPW określi jako niezbędne na etapie jego oceny zgodnie z Instrukcją do wypełniania wniosku o dofinansowanie.
3. Kwestia związana z określeniem zakresu oraz podniesieniem skuteczności przeprowadzanych kontroli zamówień publicznych była przedmiotem ustaleń pomiędzy IZ PO RPW a IP PO RPW. W wyniku podjętych prac wypracowano szczegółowe regulacje dotyczące przedmiotowych działań. Dodatkowo zostały opracowane szczegółowe listy sprawdzające oraz kompendium najczęściej powtarzających się w ramach PO RPW uchybień w stosowaniu ustawy – Prawo zamówień publicznych. Na bieżąco odbywa się współpraca pomiędzy IZ, IP oraz beneficjentami mająca na celu zapewnienie realizacji PO RPW zgodnie z prawem.

Ł. Górecka
J. K.

